

مهاجم اکوادوری برای حل
مشکل هجومی قرمزپوشان
راهی تهران می‌شود
**کایس دو نسخه
به‌روز شده لوکادیا؟**

پس از کش و قوس‌های فراوان، پرسپولیس با یک مهاجم خارجی به توافق رسید و فیلیپه کایس دو، مهاجم کهنه کار و شناخته‌شده اکوادوری که سابقه بازی در لیگ‌های معتبری چون ایتالیا، انگلیس و اسپانیا را دارد، قرار است به‌زودی لباس سرخ‌پوشان تهرانی را بر تن کند تا در سی‌وپنج سالگی سومین تجربه آسیایی خود را در ایران و در تیم فوتبال پرسپولیس پشت‌سر بگذارد. این بازیکن درحالی قرار است به تهران سفر کند که باید آمادگی فنی‌اش را خیلی زود در اولین چالش مقابل تیم النصر عربستان محک بزند...

سوزه
روز

۷

اراده‌های پولادین در هانگژو

۱۶ ورزشکار، مربی و داور خراسانی
در بازی‌های پارا آسیایی ۲۰۲۳ حاضر هستند

سرمربی تیم ملی آلمان با ادامه نتایج ضعیف اخراج شد
پایان کابوس ژرمن‌ها با فلیک

ایتالیا در آستانه
حذف از لیگ ملت‌های اروپا
قرار گرفت
مخمصه اسپالتی
در آتزو ری

۶

تیم ملی امید برای بازی بزرگ
برابر از بکستان مهیا می‌شود
عنایتی آماده
شکست دادن
میزبان

۷

منهای فوتبال

تحلیل صمد نیکخواه‌بهرامی از وضعیت این‌روزهای تیم ملی بسکتبال

همه سرمایه‌گذاری کرده‌اند، ماف‌ت کرده‌ایم!

بسکتبالی نیست. انتخاب آرش بهادرزاده به عنوان سرپرست تیم ملی را نمی‌توانم همم کنم. هر چقدر هم پرسیدم، جواب درستی نگرفتم.

● ۶ ماه دیگر کسی حدادی را پادش نمی‌آید

حامد حدادی بازیکن بزرگی بود که در بیشتر موفقیت‌های تیم ملی در دو دهه گذشته نقش داشته است. در ورزش دوران بازنشستگی شما در سی‌وپنج تا چهل سالگی فرامی‌رسد. البته طبق تجربه‌ای که خودم داشتم و برای دیگران فورواردها باید سال‌ها سرمایه‌گذاری و سترها تقریباً نمی‌زند؛ این بسکتبال ایران است که می‌ماند.

● در دنیا چند انسان بیش از ۲۱۵ سالتی‌متر دیده‌اید؟

اینکه می‌گویند چرا برای حامد حدادی جایگزین نداریم، تا حدودی طبیعی است. در روند بازیکن‌سازی در پست‌های مختلف، زمان بالغ شدن متفاوت است. گارد راس هفده هجده سالگی، فورواردها حدود بیست و سه سالگی و سترها تقریباً بیست و هفت سالگی به پختگی می‌رسند. باید صبر کنیم چون بزرگ‌ترین مشکل ما در بسکتبال بازیکن‌سازی است. شاید به اندازه کافی به استعدادها این پست توجه نمی‌شود. مگر در دنیا چند انسان با قد بیش از ۲۱۵ سانتی‌متر دیده‌اید یا می‌شناسید؟! برای ساختن یک ستر خوب یک باشگاه باید سال‌ها سرمایه‌گذاری کند.

● اگر آدم‌های کوچک باشند، ما کار نمی‌کنیم

من هر کاری بخوام انجام دهم، قطعاً بسکتبال را از همه بهتر بلدم. پس من و امثال من می‌توانیم به بسکتبال کمک کنیم. همه چیز پول نیست و گاهی باید به همین بازیکنان نسل طلایی که می‌گویید، توجه شود تا سمت ما بیایند. آدم‌های کوچک برای این در بسکتبال ما حضور دارند که امکانات و فکر درستی نیست. چون امثال من با این وضعیت نمی‌آیی کار کنیم.

وقتی شما دیدید آدم‌های کوچک در سرزمینتان سازه‌شان بزرگ می‌شود، بدانید آفتاب در حال غروب کردن است؛ آن‌ها بزرگ نمی‌شوند. آن‌ها بزرگ نمی‌شوند. آن‌ها بزرگ نمی‌شوند. آن‌ها بزرگ نمی‌شوند.

با خدا حافظی حامد حدادی از تیم ملی، پرونده نسل طلایی بسکتبال ایران هم بعد از نزدیک به دو دهه بسته شد. صمد نیکخواه‌بهرامی، کاپیتان سابق تیم ملی که زوج اصلی حامد حدادی در ترکیب تیم ملی محسوب می‌شد، زودتر از هم‌تیمی سابقش تصمیم به خدا حافظی گرفت. این ستاره سابق بسکتبال که این روزها در آمریکا زندگی می‌کند، اتفاقات بسکتبال ایران را زیر نظر دارد، اما خوش‌بین نیست که با وضعیت فعلی این رشته بتواند با فدراسیون همکاری کند.

● کسی نمی‌تواند معجزه کند

باید بدانیم وضعیت بسکتبال ما اکنون همین است و هیچ‌کس نمی‌تواند معجزه کند. زمان می‌برد تا نسل جدید بتواند به اوج برسد. وقتی می‌گوییم نسل جدید، برخی حمله می‌کنند و می‌گویند این بازیکنان جوان نیستند. بحث من تجربه است. باید بازیکنانی مثل بهنام یخچالی و محمد جمشیدی بیشتر در تیم ملی داشته باشیم که میدان دیده‌اند. کسی با یکی دو تورنمنت با تجربه نمی‌شود.

● بردن ایران مثل قهرمانی جهان بود

می‌دانم سخت‌است که ما به تیم‌های آسیایی ببازیم و این را هواداران بسکتبال نمی‌توانند قبول کنند. ما همه این تیم‌ها را راحت می‌بردیم و برای تیم‌هایی مثل کره، ژاپن و لبنان بردن ایران مثل قهرمانی در جهان بود. به‌رحال اوضاع فرق کرده است و هم این تیم‌ها سرمایه‌گذاری کرده‌اند و هم ما افت کرده‌ایم. همین زاپسی که سهمیه المپیک گرفت، بعد از باخت پانزده سال قبلش به ما، شروع به برنامه‌ریزی کرد.

● دمیر بسکتبال ما را نمی‌شناسد

هاکان دمیر ترکیه‌ای روی نیمکت تیم ملی از نظر من کوچینگ خوبی نداشت. من شنیدم که سال‌ها بسکتبال بازی کردم و نمی‌توانم چیزی را اشتباه بگویم و اعتبار خودم را زیر سؤال نمی‌برم. هاکان بازیکنان ما و بسکتبال ما را نمی‌شناسد و احتمالاً اطرافیان‌ش هم اطلاعات غلط به او دادند یا شناخت درستی از بسکتبال ایران نداشتند.

● برخی معادلات را من و شما نمی‌دانیم

بعضی معادلات هم هست که من و شما از آن خبر نداریم. رئیس فدراسیون آدم غریبه‌ای با این ورزش نیست که بگویم فریب می‌خورد. اگر برخی اسم‌ها را در بسکتبال می‌بینید، مطمئن باشید معادلات پشت پرده وجود دارد و این انتخاب‌ها

وسلین ۲۰ هندبال‌لیست را
به خط کرد

سرمربی تیم ملی هندبال مردان، بیست بازیکن را به‌آخرین اردوی تیم ملی قبل از بازی‌های آسیایی هانگژو فراخواند. آخرین اردوی آمادگی تیم ملی هندبال مردان ایران از ۲۰ تا ۲۷ شهریور در تهران برگزار می‌شود. وسلین وووویچ، سرمربی تیم ملی هندبال ایران، بیست بازیکن را به‌این اردو فراخوانده است. رقابت‌های تیم ملی هندبال ایران در بازی‌های آسیایی هانگژو از دوم مهر آغاز می‌شود. تیم ملی هندبال ایران در گروه D این رقابت‌ها با عربستان، مغولستان و ژاپن هم‌گروه است.

توفان نقل و انتقالاتی
شهرداری ارومیه

تیم شهرداری ارومیه پس از چراغ سبز فدراسیون والیبال مبنی بر حضور در لیگ برتر والیبال در فصل آینده، با ابقای جهانگیر سیدعباسی در وهله اول به‌عنوان سرمربی، حالا دست به خریدهای خوبی زده است. پوریا فیاضی و امیر خدایرست که فصل گذشته در تیم پیکان بودند، این فصل دوباره در شهرداری ارومیه توب خواهند زد. این باشگاه همچنین آرمان صالحی، لیبروی ملی پوش دو سال پیشش را دوباره به ارومیه بازگرداند و همچنین، آرمن تشسری، ملی‌پوش سابق، را هم در پست سرعتی زن به خدمت گرفت تا دوباره یک شهرداری ارومیه کپکشانی را در لیگ برتر والیبال شاهد باشیم. آن‌ها هومن شرقی را نیز خریده‌اند.

آلمان، قهرمان بسکتبال جهان

تیم ملی آلمان برای نخستین بار توانست با شکست صربستان به مقام قهرمانی جام جهانی بسکتبال دست پیدا کند. فینال این مسابقات در مانیل فیلیپین برگزار شد و ژرمن‌ها توانستند قله بسکتبال جهان بایستند. پیش از این مسابقه هم دو تیم آمریکا و کانادا در دیدار رده‌بندی به مصاف هم رفتند که در نهایت کانادایی‌ها توانستند با نتیجه ۱۲۷ بر ۱۱۸ پیروز شوند و در جایگاه سوم قرار بگیرند.

ورزش بانوان

البرز نیز با سه تیم راهی مسابقات می‌شود، اما هرمزگان، یزد، آذربایجان شرقی، خوزستان، فارس و قزوین هر کدام یک تیم دارند.

طبق برنامه‌ریزی فدراسیون، مسابقات والیبال قهرمانی باشگاه‌های لیگ دسته‌یک زنان از نیمه دوم آبان ماه آغاز می‌شود و نیمه دوم با معرفی برگزیدگان به کارش پایان خواهد. در گروه یک، ققنوس فسا، آذرخش، منافی و درین البرز حضور دارند. در گروه دوم، مهر رضوی، دریانورد فرح‌آباد و نفت امیدیه جای دارند. در گروه سوم، نام‌آوران ایران زمین، خوش‌سینا امل، آوین و فولاد هرمزگان قرار دارند و در آخرین گروه، مدرن پیشرفته، نوین‌اصناف، موحم فریدون کنار و چادرملو هم گروه هستند.

● چرخه بدون نتیجه!

در دوره‌های گذشته لیگ یک والیبال بانوان، مشهد و خراسان رضوی پرتعداد ظاهر شده‌اند، به‌طوری‌که فصل ۱۳۹۹ چهار تیم از خراسان رضوی و سال ۱۴۰۰ پنج تیم از استان در این مسابقات شرکت کردند و البته تعدادی از آن‌ها به مراحل نیمه‌نهایی رسیدند و حتی قهرمان شدند؛ سال ۱۴۰۱ نیز با سه نماینده سپری شد. با این حال، نتیجه این حضور پرشور و استعدادهای زیاد والیبال دختران مشهد اثربخش نبوده و

امسال نیز همچون سال‌های گذشته شاهد حضور پرتعداد تیم‌های استان در لیگ دسته‌یک والیبال بانوان خواهیم بود؛ نسخه‌ای که به گفته مربیان والیبال، سودی برای پیشرفت و حضور نماینده‌ای از مشهد در لیگ برتر ندارد. در صورت جمع منابع مالی و استعدادها در یک تیم، قطعاً تیمی در قامت قهرمان راهی این میدان خواهد شد تا بالاخره بعد از سال‌ها حسرت، والیبال مشهد نیز لیگ برتری شود.

با برگزاری قرعه‌کشی لیگ دسته‌یک والیبال بانوان، مشخص شد سه تیم مدرن پیشرفته، مهر رضوی و نام‌آوران ایران زمین از خراسان رضوی در لیگ ۱۴۰۲ حضور خواهند داشت. در فصل جدید لیگ دسته‌یک والیبال زنان کشور، شانزده تیم ششم کنند از دو ماه دیگر به صورت رفت و برگشت باهم رقابت می‌کنند و در پایان دو مرحله، تیم‌های اول و دوم هر گروه مرحله صعود می‌کنند تا پس از رقابت تیم‌ها در این مرحله، تکلیف برگزیدگان لیگ مشخص شود.

● رکورد مازندران و خراسان

در این دوره از رقابت‌ها، ۱۶ تیم از ۹ استان حضور دارند که بیشترین سهم به مازندران با چهار تیم رسیده است. خراسان رضوی سه تیم دارد،

نایب‌قهرمانی دختران هاکی‌باز در امارات

تیم هاکی روی یخ دختران ایران با شکست ۴ بر ۲ مقابل تیم الذهبی امارات در دیدار فینال جام اتحادیه به نایب‌قهرمانی و مدال نقره این دوره از پیکارها دست یافت. تیم آیس باکس ایران مال پس از کسب چهار پیروزی ارزشمند به دیدار فینال این دوره از پیکارها راه یافت و با قبول شکست مقابل تیم الذهبی امارات در شب درخشش بازیکنان کاندایی این تیم، تیلر وودز، و هت‌تریک او در بازی فینال به‌عنوان نایب‌قهرمانی بسنده کرد. نمایندگان جوان ایران که بیشترشان اولین دیدار بین‌المللی خود را تجربه می‌کنند، در چهار دیدار پیشین خود تیم‌های شاهین امارات، عقاب‌های فیلیپین و پنترنز مکزیک و یاس امارات را پشت‌سر گذاشته و به دیدار نهایی راه یافته بودند. هدیه آقایی از ایران به‌عنوان بهترین بازیکن تیم ایران در این دیدار انتخاب شد.

برنامه بازی‌های دختران ملی‌پوش هندبال

بیست‌وششمین دوره مسابقات قهرمانی زنان جهان از ۹ تا ۲۶ آذر به میزبانی سه کشور نروژ، دانمارک و سوئد برگزار می‌شود که دیدارهای تیم ملی ایران در شهر هرتینگ دانمارک برگزار خواهد شد. هشتاد روز قبل از اولین پرتاب توپ در قهرمانی هندبال زنان جهان، برنامه بیست‌وششمین دوره این مسابقات مشخص شد. تیم ملی هندبال زنان ایران در نخستین دیدار خود روز ۹ آذر از ساعت ۲۲ به وقت ایران به مصاف لهستان می‌رود. ملی‌پوشان در دومین دیدارشان، ۱۱ آذر از ساعت ۱۹:۳۰ به وقت ایران رودروی آلمان صف‌آرایی می‌کنند و در آخرین دیدارشان در این مرحله از ساعت ۱۹:۳۰ روز ۱۳ آذر مقابل ژاپن به میدان می‌روند. ۴۸ بازی دور مقدماتی بین ۹ تا ۱۴ آذر برنامه‌ریزی شده است و هر تیم یک روز استراحت بین دو مسابقه دارد.

[illegible]

جام ملت های آسیا، در مؤسسه تربیت بدنی
استان قدس رضوی برگزار شد. تیم ملی فوتبال
بزرگسالان افغانستان برای انجام تمرینات بدن سازی
و کسب آمادگی های برای شرکت در مسابقات آسیایی
جام ملت های آسیا که ۱۵ مهرماه در کشور عربستان
برگزار خواهد شد، اردویش را به مدت دو هفته در مؤسسه
تربیت بدنی برای یک دید. در این اردو بازیکنان و مربیان
کاردانی و بازیکنان این تیم حضور دارند و از مجموعه
امکانات این مؤسسه از جمله خوابگاه و سالن تمرین
در طول اردو استفاده خواهند کرد.

[illegible][illegible]

کت حفظ دفاعی طلایی پوشد. بوم.
 برده‌های هوایی با وجود دردی که
 زخم‌کار زینت دیده‌دهد و روی
 عمل کرده است کتا کافی‌دردی
 در فصولی که اظهارات زیادی
 تیم و خود دارد. امیدوار باشد که
 مدافع به‌طور کامل مصدوم‌ش
 دارد و بتوانند از او در ترکیب ثابت
 باشند. این روزها زخمی‌هایش از انرژی
 و دوصمیمیت سازمانی‌اش می‌شود
 و در شش‌ها که با او سازده‌دهند. توان
 سیاحت‌های حساس پیش‌روی می‌باشد
 این مدافع فشار بیش از حد روی
 می‌کند است تعادلت سبکی‌های برایش
 وجود این می‌نظر می‌رسد در هفته‌های
 بعد حضور او در ترکیب سیاهان و درخشش
 ی‌باشیم.

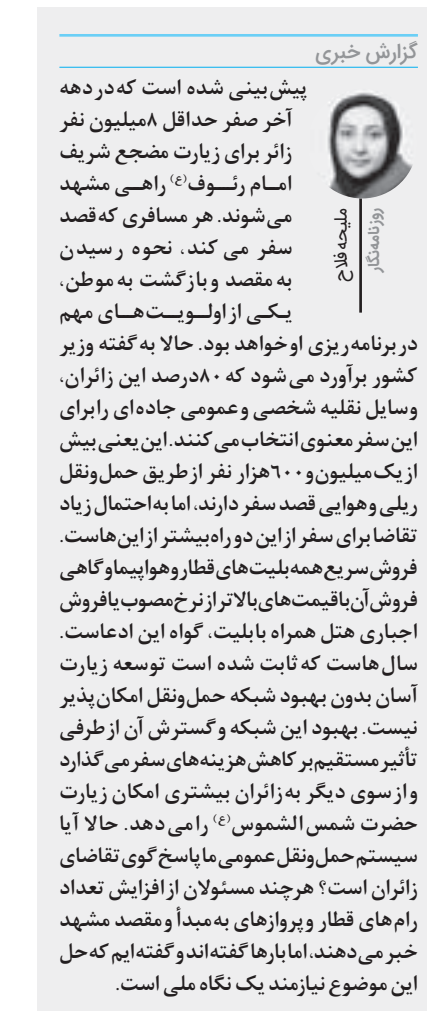
انتظار می‌رفت بزودی در فصل جدید یکی از مهم‌های ثابت و کلیهٔ موراس در فصل‌های جدید باشد، اما در تمرین‌های موراس با بازیکنان جدید تیم فوتبال سایهان، این بازیکنان جدید مورد توجهی قرار نگرفتند. در آستانه شروع مسابقات فوتبال، موراس تصمیمی گرفت که برای بررسی عملکرد این تستی‌ها، گروهی از بازیکنان را به میدان می‌داد و این اتفاق همیشه در چهارچوب تمرین‌های سایهان به میدان افتاد. اما وضعیت مناسبی مشاهده نشد و حتی یکی از بازیکنان، به دلیل استفادهٔ بیش از حد در حوض مشق در اوایل تمرین‌های موراس، به صورتی که در ویدئوهای خواسته بود برای سرنوشت بازی داد. عاقد، واقعاً این است که بزودی این روزها یک کم‌مورد در فصلی است که برای موراس، سرنوشتی در پیشگاه آفرینانه اجازهٔ آنکه او در ترکیب اصلی استفاده کند نمی‌دهد. این حال، این موراس در مقام بازیکن و در روزی که تستی‌ها در تستی‌ها بازیکنان اصلی تیم را می‌بیند، به او اجازهٔ بازی دادن می‌دهد. او ابتدا در زمین شد و

نظارت ۵۰۰بازرس بر واحدهای صنفی اطراف حرم رضوی

معاون برنامه ریزی و توسعه فرمانداری مشهد گفت: دست کم ۵۰۰بازرس و ناظر از ۱۴مجموعه نظارتی در دهه پایانی ماه صفر، نظارت بر واحدهای صنفی اطراف حرم مطهر رضوی را برعهده دارند. رضا رضانی در گفت وگو با ایرنا افزود: این ناظران از مجموعه های نظارتی دستگاه هایی مانند سازمان صنعت، معدن، تجارت، جهاد کشاورزی، تعزیرات حکومتی، اصناف مشهد، اداره غذا و دارو، استانداری، دام پزشکی و بهداشت محیط گرد هم آمده و در چهار قرارگاه نظارتی

ظرفیت تکمیل است

با وجود اعلام افزایش ظرفیت هواپیما و قطار تقریبا هیچ بلیتی برای رسیدن به مشهد وجود ندارد

گزارش خبری

پیش بینی شده است که در دهه آخر صفر حداقل ۸میلیون نفر زائر برای زیارت مضجع شریف امام زـنـو ف^ع، راهی مشهد می شوند. هر مسافری که قصد سفر می کند، نحوه رسیدن به مقصد و بازگشت به موطن، یکی از اولویت های مهم در برنامه ریزی او خواهد بود. حالا به گفته وزیر کشور برآورد می شود که ۸۰درصد این زائران، وسایل نقلیه شخصی و عمومی جاده ای را برای این سفر معنوی انتخاب می کنند. این یعنی بیش از یک میلیون و ۶۰۰هزار نفر از طریق حمل ونقل ریلی و هوایی قصد سفر دارند. اما به احتمال زیاد تقاضا برای سفر از این دوره بیشتر از این هاست. فروش سریع همه بلیت های قطار و هواپیما و گاهی فروش آن با قیمت های بالاتر از نرخ مصوب یا فروش اجباری هتل همراه با بلیت، گواه این ادعاست. سال هاست که ثابت شده است توسعه زیارت آسان بدون بهبود شبکه حمل ونقل امکان پذیر نیست. بهبود این شبکه و گسترش آن از طرفی تأثیر مستقیم بر کاهش هزینه های سفر می گذارد و از سوی دیگر به زائران بیشتری امکان زیارت حضرت شمس الشـمـس^ع را می هد. حالا آیا سیستم حمل ونقل عمومی ما پاسخ گوی تقاضای زائران است؟ هر چند مسئولان از افزایش تعداد رام های قطار و پروازهای به مبدأ و مقصد مشهد خبر می دهند، اما بارها گفته اند گفته ایم که حل این موضوع نیازمند یک نگاه ملی است.

- تکمیل ظرفیت

طبق آمار تا چهارمین روز از دهه پایانی ماه صفر حدود ۶۰۰هزار نفر به مشهد آمده اند که این یعنی اگر طبق پیش بینی ها حداقل ۸میلیون نفر قصد سفر به مشهد را داشته باشند، بیش از ۹۰درصد از این تعداد در چند روز آینده راهی زیارت خواهند شد.

سری به سایت های مختلف فروش بلیت هواپیما، قطار و اتوبوس می نـبـیم. تا زمان تهیه این گزارش اگر تا پنج روز از آینده مقصد را مشهد و در پنج روز بعد از آن برای مبدأ این شهر را انتخاب کنیم، ظرفیت هواپیما، قطار و اتوبوس تکمیل است. هر چند درباره اتوبوس چند روز قبل اعلام شده

حلقه اطراف حرم حضور دارند. وی ادامه داد: این حلقه یارینگ میدان توحید تا پایانه امام رضا^ع، چهارراه برق و میدان عدالت را شامل شده و واحدهای صنفی گرداگرد حرم مطهر رضوی را در بر می گیرد. معاون برنامه ریزی و توسعه فرمانداری مشهد گفت: مسئولیت د و قرارگاه نظارتی واقع در هتل امیر

ابتدای خیابان بهجت و ساختمان فرهنگی شهر د ا ر ی بین طبرسی ۱۸ و ۲۰ با اصناف بوده و جهاد کشاورزی نیز مسئولیت اصلی در سومین قرارگاه واقع در هتل حیات شرق ابتدای خیابان شارستان را عهده دار است. رمضانـی افزود: سازمان صمت مسئولیت چهار مین

قرارگاه نظارتی واقع در چهارراه دانش شرقی، نیش شهید حنایی یک را عهده دار خواهد بود و علاوه بر این چهار قرارگاه، پایگاه بسیج شهید امانی واقع در هتل «روتانا» نیز با چهار قرارگاه یادشده همکاری می کنند. وی اضافه کرد: علاوه بر پنج محل یادشده، چهار مکان در میانه بازار و اطراف حرم رضوی طی پنج روز دهه آخر صفر به طور شبانه روزی پذیرای شکایت های احتمالی زائران و مجاوران درباره خدمات واحدهای صنفی پیرامون حرم رضوی هستند.

عکس:نیماصف اژده شورآر

- پروازها افزوده می شود

هر چند جست و جوی ما در سایت ها و تماس با چند آژانس مسافرتی در شهرهای مشهد، تهران و اصفهان خبر از تکمیل ظرفیت های پرواز می داد، اما مدیرکل فرودگاه های استان خراسان رضوی از افزایش ظرفیت پروازها و اعلام میزان دقیق آن تا روز آینده خبر می دهد. محمود امانی بنی با اشاره به افزایش زائران دهه آخر صفر و افزایش تقاضا در این روزها می گوید: تقارن دو پیک زمانی دهه پایانی ماه صفر و روزهای پایانی شهریور و پیش بینی افزایش حضور زائران نسبت به سال های گذشته، همچنین باتوجه به تأکیدات ویژه معاون اول رئیس جمهور و وزیر راه و شهرسازی، پیش بینی ما افزایش ویژه پروازهای فوق العاده به مقصد مشهد مقدس است.

او با اشاره به تلاش همه ادارات و کارکنان فرودگاه های استان خراسان رضوی برای میزبانی شایسته از زائران دهه آخر صفر می افزاید: پروازهای فوق العاده نیز از طریق سایت های رسمی و با نرخ مصوب به فروش می رسند.

- افزایش رام های قطار

مدیر کل راه آهن خراسان رضوی از افزایش شش رام قطار به مسیر تهران به مشهد و یژه دهه پایانی صفر خبر می دهد و تأکید می کند: این شش رام قطار علاوه بر قطارهای فوق العاده تابستانی است و از شنبه شب در سایت های رسمی قابل فروش بوده است.

۴۲۰۰۰۰ زائر	۴۲۰۰۰۰ زائر	۸۰%	۱۶۰۰۰۰۰ زائر
ظرفیت روزانه قطارها به مبدأ و مقصد مشهد	پیش بینی ورود زائر در دهه آخر صفر با قطار	وسایل نقلیه شخصی و جاده ای	تعداد زائران ورودی با قطار و هواپیما

برگزاری چهارمین جشنواره تولید ملی و رسانه

«چهارمین جشنواره تولید ملی و رسانه، با هدف تقدیر از تلاش های اصحاب رسانه و ایجاد خیزش رسانه ای برای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب در موضوع حمایت از تولید داخلی، اقتصاد مقاومتی و ترویج فرهنگ کار و کارآفرینی، با همکاری سازمان صنعت، معدن و تجارت، اداره ارشد، خانه مطبوعات، بسیج رسانه و رسانه های خراسان رضوی به منظور پاسداشت از خالقان آثار برتر برگزار می شود.
براساس اعلام خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، آثاری در این جشنواره پذیرش می شوند که در نشریات کشوری، رسانه های بر خط دارای مجوز و خبرگزاری های رسمی از ابتدای فروردین ماه ۱۴۰۱ تا آخر شهریورماه ۱۴۰۲ منتشر شده باشند.
در این جشنواره آثار منتشرشده در موضوعات تبیین و ترویج کارآفرینی، حمایت از تولید ملی، اقتصاد مقاومتی و چالش های تولید ارزیابی می شوند. بخش ویژه جشنواره به آثار مرتبط با تولید صادرات محور اختصاص دارد. جوایز برگزیدگان این رویداد طی مراسمی با حضور مسئولان استانی اهدا می شود.
محسن رضوی، دبیر چهارمین جشنواره تولید ملی و رسانه، هدف از برگزاری این جشنواره را استفاده از ظرفیت های رسانه ای برای حمایت از تولید داخلی، توسعه اشتغال، سرمایه گذاری و حمایت از کارآفرینان و تولیدکنندگان بیان کرد. وی ادامه داد: با حمایت از رشد تولید به عنوان یکی از ارکان مهم اقتصاد مقاومتی باید مدام دغدغه های بخش تولید و راهکارهای تقویت این بخش در فضای رسانه ای جامعه منعکس شود تا از این طریق بتوانیم بسترهای تحقق شعار سال را فراهم کنیم. وی با بیان اینکه دبیران، خبرنگاران و نویسندگان نشریات، مطبوعات، خبرگزاری و سایت های دارای مجوز خراسان رضوی، می توانند آثار برتر خود را تا ۱۵مهرماه به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند، بیان کرد: آثار ارسالی به دبیرخانه برای شرکت در نخستین جشنواره تولید ملی و رسانه باید در رشته های خبر، گزارش، مصاحبه، یادداشت سرقال و تولیدات چندرسانه ای باشد.

مهمان داریم

۳۵۰نانوایی مشهد سهمیه آرد فوق العاده دریافت می کنند

شهراَرائیوزان رئیس اداره نظارت و بازرسی جهاد کشاورزی شهرستان مشهد گفت: ۳۵۰نانوایی در سطح مشهد و حومه حرم رضوی در دهه پایانی ماه صفر، سهمیه آرد فوق العاده باهدف تأمین نیاز زائران و مجاوران دریافت می کنند. سیدعلی اکبر نصری سرآسیا افزود: برای این شمار میزان ۳هزار تن آرد نیمه یا رانه ای درخواست شده که با آن موافقت شده است. وی بیان کرد: در برخی واحدها پنجاه کیسه و در برخی دیگر با فعالیت و پخت بیشتر نان تاصد کیسه، سهمیه اضافه تحویل داده خواهد شد. رئیس اداره نظارت و بازرسی جهاد کشاورزی شهرستان مشهد با اشاره به فعال بودن دو انبار پشتیبان تأمین آرد در این ایام گفت: در بازدید از موبک های مستقرشده در محور های استان، تأمین آرد موبک هایی که اقدام به پخت و تأمین نان می کنند نیز برآورد و انجام خواهد شد. نصری بیان کرد: هفت واحد صنفی به صورت نانوایی ثابت در حریم حرم رضوی دایر شده است که سه واحد از این شماره به صورت شبانه روزی فعالیت دارند. وی گفت: همچنین دهه های نان رضوی آستان قدس و غرقه های احداث شده برای عرضه بیست قلم کالای اساسی (به قیمت مصوب نرخ درج شده روی کالا) نان بسته بندی را با قیمت مصوب عرضه خواهند کرد. وی افزود: همچنین باهدف تأمین رفاه حال زائران در محل کمپ غدیر، عرضه نان یارانه ای و نان بسته بندی انجام خواهد شد.

خبر چین

کاهش فروش نوشت افزار

ایرنا| رئیس اتحادیه صنف کتاب، نوشت افزار و صحافان مشهد گفت: مداخله نهادهای دیگر در عرضه نوشت افزار سبب شده است که فروش واحدهای صنفی زیرپوشش این اتحادیه به یک چهارم کاهش یابد. رامین درخشان پور افزود: اگر سود فروش آجیل و خشکبار با پیوشاک ۵۰درصد داد، در آستانه بازگشایی مدارس در مشهد هم نمی رسد. وی ادامه داد: در آستانه بازگشایی مدارس در مشهد شاهد هستیم که دستگاه های اجرایی مختلف وارد عرصه فروش نوشت افزار شده اند و این درحالی است که صنوف توانایی رقابت با برخی از این دستگاه های اجرایی بزرگ را ندارند.

پلمب یک مرکز فروش لباس فرم مدرسه

روابط عمومی اتاق اصناف امدیر بازرسی و نظارت اتاق اصناف خراسان رضوی گفت: درگشت مشترک بازرسی بر بازار نوشت افزار و لباس فرم مدارس در مشهد، یکی از بزرگ ترین تولیدی های لباس فرم مدارس به دلیل گران فروشی پلمب شد. به گفته محسن صیادی، برای لباس فرم مدارس قیمت مصوب تعیین و به مدارس و واحدهای تولیدی اعلام و ابلاغ شده است و مراکز توزیع لباس فرم باید با برخورد مناسب و قیمت های ابلاغ شده برای عرضه اقدام کنند. وی افزود: کیفیت برخی لباس های فرم مدارس از نظر نور پارچه در دوخت و شرایط مطلوبی نیست که مقرر شد تولیدکنندگان برای ارتقای کیفیت اهتمام داشته باشند و در صورت رعایت نکردن با تولیدکنندگان مختلف برخورد خواهد شد.

عدد خبر

۲۵ درصد

تسنیم| بررسی بازار مواد شوینده از افزایش قیمت این محصولات حکایت دارد که دبیر انجمن تولیدکنندگان پودر شوینده در این زمینه با تأکید بر اینکه هیچ افزایش قیمتی در محصولات شوینده اعمال نشده است، اامسال تنها مصوبه افزایش قیمت مربوط به خرادماه است که براساس آن قیمت محصولات تا ۲۵درصد افزایش پیدا کرده بود. جمشیدفروزش با بیان اینکه در چندماه اخیر کارخانجات محصولات موجود در انبار را با قیمت گذشته راهی بازار می کردند، گفت: با اتمام موجودی انبارها از مردادماه محصولات با اعمال قیمت های جدید راهی بازار شده اند که همین امر سبب شده مردم این برداشت را داشته باشند که قیمت شوینده ها دوباره گران شده است.

۱۲ پایگاه نظارتی

روابط عمومی صمت امدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: ۱۲ پایگاه نظارتی ویژه دهه پایانی صفر در خیابان های منتهی به حرم مطهر رضوی و همچنین در مراکز خدمات رسانی به مسافران در مشهد مستقر شده اند و فعالیت خود را آغاز کرده اند. امیررضا رجبی افزود: از ۳۰مردادماه اسسال اجرای طرح الزام درج قیمت بر روی کالاها در مشهد به ویژه منطقه اطراف حرم مطهر رضوی به جد پیگیری شده است و هم اینک همه کالاهای عرضه شده در خیابان های منتهی به حرم مطهر رضوی درج قیمت دارند.

۵۹۷۵ واحد

اقتصادنیوزا دیروز شاخص کل بورس با ریزش ۵هزار و ۹۷۵واحدی در ارتفاع ۲میلیون و ۱۲۳هزار و ۶۳۳واحدی قرار گرفت. ارزش معاملات بورس تهران دیروز به حدود رقم ۲هزار و ۳۹۹میلیارد تومان رسید. فولاد، تاسیکو و شپنا سه نمادی بودند که بیشترین تأثیر رادر شاخص داشتند و تکاردان، صفهها و خگستر سه نماد پرتراکش بودند.

۱۰۰تن گوشت

شهراَرائیوزامدیرکل پشتیبانی امور دام خراسان رضوی گفت: ۱۰۰تن گوشت قرمز متجمد سهمیه ویژه هیئت های عزاداری در مشهد در حال توزیع است. سعادت علی نیا افزود: علاوه بر این میزان سهمیه ویژه در ایام محرم و صفر به طور هم زمان تاکنون ۴۸۷تن گوشت متجمد و ۲۱۰تن مرغ متجمد به نرخ دولتی بین هیئت های مذهبی در استان توزیع شده است. وی ادامه داد: گوشت متجمد به قرار کیلویی ۱۵۰هزار تومان و مرغ متجمد هر کیلوگرم ۴۳هزار تومان توزیع شده است. مدیرکل پشتیبانی امور دام خراسان رضوی بیان کرد: خوشبختانه در تمامی موارد موجودی و ذخیره لازم برای تأمین نیاز وجود دارد.

عطر «نارنج‌های خیس» در کافه کتاب‌باز

کافه «کتاب باز»، امروز ۲۰ شهریور از ساعت ۱۸ تا ۲۰ میزبان علاقه‌مندان به داستان‌نویسی است. رمان «نارنج‌های خیس» نوشته زهرا شعفری، داستان‌نویس مشهوری، بهانه‌این‌گردهمایی را با حضور مهناز رضایی لاجین، نغمه وطن‌دوست، معصومه بابایی و جمعی دیگر از نویسندگان رقم زده است. رمانی که ماجرای عاشقانه را

در روزهای قرطبنیه و شایع‌شدن بیماری کرونا روایت می‌کند. پرستو دختر جوان و تنها، هم‌زمان با سربرآوردن بیماری کرونا، از مشهدراهی خانه روستایی خود در شمال کشور می‌شود و آنجا با مردی به‌نام هاکان آشنا می‌شود. ... «نارنج‌های خیس» سومین کتاب شعفری است که در سال ۱۳۹۹ منتشر شده‌است. او زاده سال ۱۳۴۴ است و قبل از تأثر داستانی دیگر به‌نام‌های «فانوس‌های روشن» و «عمارت چوبی» را نیز منتشر کرده‌است.

اسطوره‌ها محتوای فرهنگی جامعه محسوب می‌شوند

مریم جلالی، استاد دانشگاه در رشته ادبیات کودک و نوجوان، در گفت‌وگویی که با ایسنا داشته از اسطوره‌های ملی و لزوم معرفی آن‌ها به کودکان و نوجوانان سخن گفته است. او معتقد است خلق اثری که بتواند نظر کودک را درباره هویت ملی‌اش به خود جذب کند و پیام‌های لازم‌را به او انتقال دهد و در خوشبینانه‌ترین شکل بر مخاطب تأثیر بگذارد، هدف بسیاری از نویسندگان است. اسطوره‌ها محتوای فرهنگی جامعه محسوب می‌شوند، هر آنچه تمایز فرهنگی ایجاد می‌کند و شناسنامه خاص فرهنگی یک جامعه را می‌سازد. به همین دلیل است که چنین محتوایی می‌تواند بر هویت ملی فرهنگی کودکان به عنوان مخاطب تأثیرگذار باشد. این استاد دانشگاه می‌گوید: «وقتی ما به شکل صحیح برنامه‌ریزی نداشته باشیم طبیعی است که اسطوره‌های غربی جایگزین اسطوره‌های ملی ما بشوند. اسطوره‌ها کدهای ماندگار فرهنگی هستند و نوشتن درباره آن‌ها یکی از شیوه‌های انتقال است. بنابراین شایسته‌است به عنوان میراث ملی و فرهنگی اطلاعات مربوط به اسطوره‌ها به نسل جوان انتقال داده شود.»
مریم جلالی درباره اینکه آیا اسطوره‌ها می‌توانند به نیازهای کودکان امروزی پاسخ دهند، توضیح داد: «در زمینه‌اقتباس از اسطوره‌ها در ادبیات کودک و نوجوان تنها نوشته‌هایی موفق خواهند بود که بر نیازها و خواسته‌های مخاطب کودک و نوجوان استوار باشند. توجه به سه نیاز اصلی کودکان به کمک بازنمایی اسطوره‌ها می‌تواند این امر را محقق کند. این سه شامل «تقویت هویت اجتماعی و فردی»، «ایجاد حس سرگرمی و لذت» و «آموزش غیرمستقیم مهارت‌ها» می‌تواند باشد.»
جلالی درباره جایگاه اسطوره در ادبیات کودک نیز گفت: «با اینکه امروزه شاهد تالیف و اقتباس از داستان‌های اسطوره‌ای در کشورمان هستیم، اما واقعیت این است تعداد معدودی از آن‌ها نیز موفق بوده‌اند.»
شرح کامل صحبت‌های این استاد دانشگاه پیرامون توجه به اسطوره‌های ملی را می‌توانید با اسکن کد در ایسنا بخوانید.

CHATG.P.T) برای حوزه نشر، فرصت یا تهدید؟

همواره از دهه هفتاد این موضوع را مطرح کرده ایم که نشر الکترونیک مکمل نشر کاغذی است. اصل ماجرا محتوایی است که استفاده می‌شود و آن محتوا می‌تواند در قالب فناوری روی صفحه رایانه یا تبلت استفاده شده یا روی کاغذ پیاده شود. به طور طبیعی این دغدغه را سال‌ها داشته‌ایم و نشر از این حوزه عقب افتاد. در جریان کرونا شاهد تحولاتی در زمینه نشر بودیم؛ بسیاری از ناشران در جریان کرونا آسیب دیده بودند اما آن دسته از ناشرانی که از فناوری‌های نوین استفاده کرده بودند، از فرصت پلتفرم‌های کتاب‌خوانی استفاده کردند، بازار خوبی برای خود مهیا و شروع به کار کردند. این‌ها بخشی از صحبت های حسن احمدی، دبیر انجمن ناشران الکترونیک، است که در ایبنا منتشر شده است. او درباره اینکه هوش مصنوعی یک فرصت محسوب می‌شود یا تهدید می‌گوید: «این فناوری یک ابزار است؛ نمی‌توانیم با این ابزارها مخالفت کنیم. در همه کشورها از آن استفاده می‌شود. این ابزار برای کاربر مقاله می‌نویسد، داستان و کتاب تولید می‌کند؛ به عنوان کسانی که در مسیر نشر پیش قدم بوده ایم باید از این فرصت استفاده کنیم و به این سمت برویم. چت جی پی تی یک تهدید نیست بلکه یک فرصت است.» او درباره آینده صنعت نشر با وجود هوش مصنوعی، ادامه داد: «با وجود شرکت‌های دانش‌بنیان که در کشور در این زمینه فعالیت می‌کنند، به نظر چند سال آینده تحولی در حوزه فناوری‌های نوین خواهیم داشت که کاملاً متفاوت از امروز است. نگاه همکاران به حوزه نشر این گونه نخواهد ماند. جامعه نشر باید برای آن زمان برنامه‌ریزی کند تا مسیر توسعه خود را طی کند. در غیر این صورت ضرر کرده‌است.» این یک واقعیت است.»

شرح کامل این صحبت‌ها را با اسکن کد می‌توانید در خبرگزاری ایبنا بخوانید.

فرهنگ و ادبیات

شاه عباس و سفر زیارتی او به مشهد مقدس؛

- انگیزه‌های سیاسی و مذهبی

حوالی سال هزار قمری و در پی تاخت و تازهای ازبک‌ها به مشهد و جنایاتی مانند کشتار اهالی و به اسارت گرفتن زنان و کودکان، شاه‌عباس صفوی راهی زیارت مشهدالرضا^(ع) شد. اما گفته‌شده‌این سفر[که اهداف سیاسی برای آن متصورند] ادای نذر شاه‌بوده‌است و از این‌رو، یک‌بعد معنوی هم دارد؛ طی‌طریق شاه‌عباس پای‌پایه، به‌عبارتی، حکمران قدرتمند و مشهور صفوی این‌گونه‌نامش را در شمار مطرح‌ترین زائران پیاده‌امام هشتم شیعیان در تاریخ به‌ثبت می‌رساند.

سفر در سال ۱۰۱۰ هجری قمری انجام شد و توجه به رنج و سختی راه‌پیمایی دورودراز اصفهان تا مشهد، اهمیت کار بزرگ شاه‌عباس را بیشتر نمایان می‌سازد. چارلز[پیتز] ملویل، ایران‌شناس و استاد تاریخ ایران دانشگاه کمبریج، در کتاب «شاه‌عباس و سفر زیارتی او به مشهد مقدس» ضمن پرداختن به این قضیه، رویکردهای سیاسی و فرهنگی و اقتصادی حکومت صفویه در آن روزگار را مدنظر دارد.

در پیشگفتار مترجمان بر کتاب آمده‌است: «اهمیت پژوهش حاضر تنها به سیاست‌های فرهنگی مذهبی شاه‌عباس محدود نمی‌شود، بلکه تبیین‌کننده جایگاه بقعه متبرکه به امام رضا^(ع) و فرهنگ اهل بیت^(ع) در ایران عصر صفویه نیز هست که در ضمن آن به جایگاه حضرت معصومه^(ع) و برخی امام‌زادگان^(ع) دیگر نیز توجه می‌شود.[...] در حوزه جغرافیای تاریخی و به‌ویژه شناخت جاده‌ها، منازل سفر در ایران عصر صفویه نیز دارای اهمیت فراوانی است.

پروفسور ملویل در این پژوهش جزئیاتی را درباره مکان‌یابی برخی مناطق و منازل عرضه می‌کند که برای پژوهشگران جغرافیای تاریخی ایران دارای ارزش فراوانی است.

طرح نقشه و آماری ساختن اطلاعات سفر تاریخی شاه عباس و نمایش آن در جدول‌هایی دقیق از مهم‌ترین دستاوردهای این پژوهش است.» کتاب را انتشارات نگارستان اندیشه با برگردان فارسی یزدان فرخی و قدرت... رضایی در ۱۲۵ صفحه به چاپ رسانده است.

علیرضا حیدری

وقتی از شعر و ادبیات آیینی، به معنای مدح و مرثیه سخن می‌گوییم، بیشتر مفهومی امروزی را مدنظر می‌آوریم؛ یعنی همان چیزی که این روزها به شاخه‌های دیگری مانند شعر رضوی و عاشورایی و مهدوی و ... تقسیم می‌شود. اما حقیقت این است که وقتی به شعر نبوی اشاره می‌کنیم، موضوع اندکی متفاوت به نظر می‌رسد. دست‌کم پیشینهٔ «شعر نبوی» در ادبیات فارسی و عربی – پیش از آنکه اساسا با چنین عنوانی خوانده‌شود- نشان از گنجینه‌ای پربرار می‌دهد و به دلایلی ریشه‌دارتر است. به یاد دارم در گفت‌وگویی که چند سال پیش با استاد مجاهدی (پروانه) داشتم، می‌گفت‌که قدمت شعر نبوی ۵۰سال از شعر فارسی بیشتر است. کسانی‌که به شعر و ادبیات آشنایی دارند، می‌دانند شاعران بزرگ و اسم‌ورسم‌دار در ابتدای دیوان و آثار خود بعد از نعت خداوند، نعت پیامبر را در پیشانی شعر خود گنجانده‌اند. این دست از نعت‌ها مجموعه‌ای ارزشمند از شعر نبوی است. چنان‌که سنایی به دنبال نعت خداوند، در نعت پیامبر

شاعران پیاده حرم مطهر امام رضا^(ع) به روایت مطبوعات،

- سالکان رضوی به روایت دو قرن مطبوعات

اثر پژوهشی «زائران پیاده حرم مطهر امام رضا^(ع) به روایت مطبوعات» مجموعه‌ای از دانسته‌ها و اخباری درباره زائران پیاده حرم مطهر امام رضا^(ع) است که از مطبوعات فارسی زبان ایران برگزیده و عرضه شده است. مطبوعات یادشده طی یک بازه تاریخی نزدیک به دو سده انتشار یافته‌است و از سال ۱۲۱۵ تا ۱۳۹۰ خورشیدی را دربر می‌گیرد. مؤلفان کتاب کوشیده‌اند متن‌های منتخب خود را تصحیح کنند و همراه با آن تاریخچه‌ای از زیارت پای‌پایه و اسنادی درباره زائران پیاده حرم رضوی به دست دهند. منابع آن‌ها ظاهراً همه آن نشریه‌های خراسان و نشریه‌های اسلامی و نیز برخی مطبوعات فارسی‌زبانی است که به اخبار مشهد پرداخته‌است. کتاب از بخش‌هایی با عنوان «تاریخچه زیارت پای‌پایه» و «اسنادی از زائران پیاده امام رضا^(ع)» تشکیل شده‌است. در جایی از آن آمده‌است: «در عهد سلاطین صفوی، به‌ویژه شاه عباس اول، در خصوص زیارت به مشهد از طرف پادشاهان صفوی تشویق به عمل می‌آمد که از جمله این اقدامات تشویقی، سفر پیاده شاه عباس به مشهد است، که با تبلیغات زیادی انجام گرفت و توسط کاتبان درباری با آب و تاب نگاشته شد. در منابع متأخر آمده‌است که چون شاه عباس

اول از کودکی در خراسان نشو و نما یافته بود و نیز مقدمات فرمان‌روایی‌اش در آنجا فراهم شده بود و در مشهد بر تخت سلطنت نشسته بود، خود را مدیون و مرهون امام هشتم^(ع) می‌دانست و بدان حضرت علاقه خاصی نشان می‌داد و از آغاز سلطنتش که قسمتی از خراسان به تصرف ازبکان درآمده بود و آستانه مقدس توسط آن قوم به تاراج رفته بود، همیشه مصمم بود که در نخستین فرصت، مشهد را از دست ازبکان خارج ساخته، خرابی‌ها و خسارات وارده بر آن را جبران نماید. صاحب‌عالم آرای عباسی می‌نویسد: چون شاه عباس نذر کرده بود که یک بار از دارالسلطنه اصفهان با پای پیاده به زیارت روضه مقدسه برود، در سال ۱۰۱۰ هجری قمری که مصادف با پانزدهمین سال سلطنتش بود به قصد زیارت تربت حضرت رضا^(ع) مسافرتش را به سوی مشهد آغاز نمود. این سفر که به طور حتم با تشریفات و سر و صدای بسیار در زمان خود همراه بود، از نظر تاریخی نیز تأثیر تبلیغاتی فراوانی برای شاه در پی داشت، چه پیاده سفر کردن شاه عباس به مشهد، که نماینده کمال اعتقاد و ارادت او به امام رضا^(ع) است بر توجه و علاقه شیعیان بر زیارت مشهد افزود و همین توجه مایه آبادانی آن شهر و افزایش نفوذ دینی و قدرت سیاسی دربار اصفهان در سرزمین خراسان گردید. سفر پیاده شاه عباس و همراهانش در روز پنجشنبه ۱۰۱۰ هجری قمری از کاخ سلطنتی نقش جهان در اصفهان آغاز شد و شاه

برخی منابع:

«ترجمه‌یکی از تازه‌ترین آثار، چارلز ملویل، ایران‌شناس شهر انگلیسی منتشرشد: پای‌پیاده از اصفهان تا مشهد». خبرگزاری ایرنا ۱۵ مهر ۱۳۹۸.

«فصلیت زیارت امام رضا^(ع) با پای پیاده از زاویه‌ادله خاص‌روایی». هانی زعفرانی، مجله «آموزه‌های حدیثی»، دوره ۵، شماره ۹، شهریور ۱۴۰۰.

درباره کتاب‌هایی که از زائران پیاده امام رضا^(ع) می‌گویند

راه رنج و رضا

در ولایت مداری را می‌توان در نظر داشت. در هر صورت، یکی از جلوه‌های باشکوه تشیع و ولای معصوم^(ع)، همین پیاده‌روی هاست که مصداقی آشکار از آن را می‌توان در آستانه سالروز شهادت علی بن موسی الرضا^(ع) و در مسیرهای منتهی به حرم حضرت مشاهده کرد. در ادامه، می‌خواهیم بازتاب آیین پیاده‌رفتن به زیارت امام هشتم را در چند کتاب نشان دهیم و از قیل آن، کتاب‌های یادشده را هم معرفی کنیم.

و اردوی همراه او آن روز تا «مسجد طوقچی» که در بیرون دروازه شهر اصفهان بود، رفتند و روز دیگر از آنجا به طرف «دولت‌آباد برخوار» (دهستان برخوار بخش حومه اصفهان) در سه فرسنگی اصفهان روانه شدند.» پژوهش و گردآوری مطالب این کتاب با سیدمهدی سیدقسطی و محمدمهدی مرتضوی فر بوده‌است و انتشارات نسیم آفتاب آن را در ۱۵۲ صفحه چاپش کرده‌است.

● **پروانگی: خاطرات زائرین پیاده حرم حضرت رضا^(ع)،**

● **در طریق ولایت**
«پروانگی: خاطرات زائرین پیاده حرم حضرت رضا^(ع)» چنان‌که از نامش برمی‌آید دربردارنده روایت‌هایی است از سالکان کوی مقدس رضوی. این روایت‌ها در ۱۰ فصل کنار هم نشسته‌است: تبعیت از ولی، زیارت‌اولی‌ها؛ زیارت‌با معرفت، آثار اجتماعی سفر، برکات سفر، سختی سفر، نذر و حاجت، ارتباط با کربلا، شفا، پذیرایی. در یکی، بانویی زائر نقل می‌کند که چگونه نوعروسی خانه‌اش را در اختیار زائر پیاده امام هشتم می‌گذارد. ماجرای دیگر، پیام کسی است که خود را نایب‌الزیاره جامانده‌ها می‌خواند. نوشته‌ای هم از زبان آن طلبه دلداه حضرت رضا^(ع) آورده شده که از اهل سنت این سرزمین است: «احترام به اهل بیت و امام رضا^(ع) در میان اهل سنت اگر بیشتر از شیعیان نباشد، کمتر از آن‌ها هم نیست. به دلیل همین علاقه و احترام است که این همه راه را پیاده تا مشهد می‌آییم. من طلبه هشتم و امسال هفتمین سالی است که هر سال به عشق امام رضا^(ع) می‌آیم. خودم بانی این کار بودم و کاروان را راه انداختم. این را بگویم که بین شیعه و سنی وحدت و برقرار شده و مجموعه اشعاری هم به چاپ رسیده فرهنگ‌سرای انتظار فراهم آورده و انتشارات بوی شهر بهشت (وابسته به سازمان فرهنگی و تفریحی شهرداری مشهد) آن را در ۱۴۸ صفحه منتشر ساخته‌است.

حکایات و غیره آورده شده‌است. چنان‌که مولانا در حکایت‌های فراوانی از سیره و گفتار پیامبر اکرم^(ص) یاد کرده‌است. شاعران زیادی را می‌توان یافت که چنین نعت و ستایش‌هایی داشته‌اند؛ مانند: ادیب فراهانی، اوحدی، بهار، جامی، جمال‌الدین محمد اصفهانی، خسرو دهلوی، خواجوی کرمانی، سروش اصفهانی، سلمان ساوجی، صائب، صبا، صفی‌علی‌شاه، عاشق اصفهانی، عراقی، عرفی شیرازی، فخرالدین اسعد گرگانی، کمال‌الدین اسماعیل، محتشم کاشانی، مشتاق اصفهانی، ناصر خسرو، نظامی، وصال شیرازی، هلالی، یغمای جندقی یا عبدالرزاق اصفهانی یا آن شعر زیبای: «ای از بر سدره، شاه راهت/وی قبه عرش، تکیه‌گاهت/ای طاق نهم رواق بالا/ بشکسته ز گوشه کلاهت».

در روزگار ما شعر نبوی علاوه بر وجه مدحی و مرثیه به ابعاد دیگر سیرهٔ پیامبر هم پرداخته‌است و به‌ویژه بعثت آن حضرت زمینهٔ رویکردی بیدارگرایانه در شعر شده‌است. نمونهٔ ماندگار آن «بعثت در میلاد، زنده‌یاد قیصر امین‌پور است:

...این مهر و ماه را میرستید

زمین گهوارهٔ کابوس‌های تلخ انسان بود

گفت وگو با مهدی کیان منش، آهنگ ساز و نوازنده، درباره نواهای عاشورایی و موسیقی مذهبی

بهره‌مندی از ظرفیت‌های موسیقی خراسان در نواهای مذهبی

الهام ظریفیان

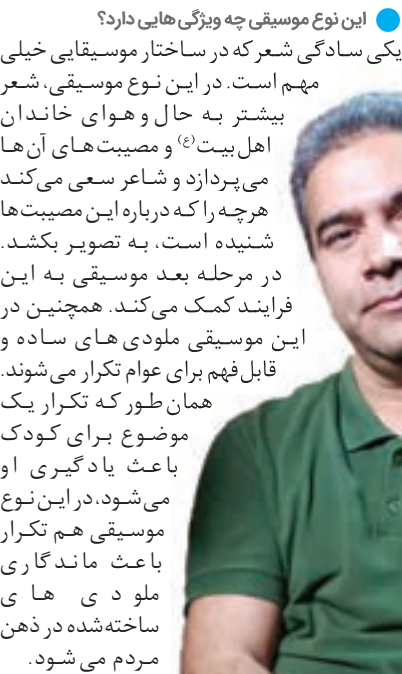
مهدی کیان منش در میان اهالی موسیقی مشهد نام آشنایی است. در کارنامه فعالیت او عناوینی مانند سرپرستی امور شهرستان‌های خراسان در انجمن موسیقی، نمایندگی انجمن صنفی هنرمندان موسیقی خراسان در طبقه و شان‌دیز، عضویت انجمن موسیقی و کانون صدابرداران خانه موسیقی تهران، عضویت انجمن آهنگ‌سازان نمایش از خانه تئاتر تهران و عضویت در هیئت‌مدیره خانه سرود مشهد دیده می‌شود. او همچنین همکاری‌هایی با حوزه هنری مشهد و ارکستر صداوسیماي تهران به عنوان آهنگ ساز و تنظیم‌کننده در ضبط قطعاتی مانند، ابر بهار، و ،انتظار، داشته است. او از سال ۱۳۷۸ تا ۱۳۷۹ سرپرست ارکستر پاپ پارسا و از سال ۹۵ تاکنون سرپرست ارکستر چکامه طبقه بوده است. کیان منش همچنین داور مسابقات سرود فرهنگی هنری آموزش و پرورش، بسیج و تربیت معلم بوده است و خود نیز چندین عنوان برگزیده در این مسابقات دارد. او در ساخت و انتخاب موسیقی دست‌کم سی نمایش از جمله، واقعه در واقع، به کارگردانی محمد پرومند و همچنین نمایش، عزای نخل‌ها، به کارگردانی مهدیه جلال پور که هر دو مضامین مرتبط با عاشورا و محرم داشتند همکاری داشت. او در زمینه‌های فیلم و سریال نیز سابقه ساخت قطعات موسیقی دارد، از جمله ساخت تیتراژ پایانی مستند، از فردوس تا فردوس، به کارگردانی موسی حاجی نژاد و آهنگ‌سازی متن فیلم داستانی، کبود، به کارگردانی حسین فرزین. همچنین با شبکه‌های اسلامی خارج از ایران مانند، سلام،، طلوع، و ،تمدن، برای ساخت موسیقی کودک، ترانه‌های پاپ و برنامه‌های قرآنی همکاری کرده است. ناصر دینانی، محمد حقگو، مرتضی دلشب، کیوان علایی، الهام فاضل و جواد سام‌نژاد از جمله افرادی هستند که او با عنوان استاد از آن‌ها نام می‌برد. این آهنگ‌ساز همچنین در نوازندگی سازهای پیانو، کیبورد، فلوت، ریکورد، پرکاشن‌های موسیقی کودک و دف مهارت دارد. گفت‌وگوی کوتاهی با او درباره نواهای مذهبی و عاشورایی انجام داده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

چند سالی است که صاحب‌نظران نواهای عاشورایی را جزو دسته موسیقی مذهبی قرار می‌دهند؛ اما در ابتدا شاید بهتر باشد تعریف آن را بدانیم. به عبارت دیگر، آیا نواهای مذهبی و عاشورایی تعریفی متمایز از موسیقی دارند؟

در واقع جدا از موسیقی چیزی به نام نواهای مذهبی یا عاشورایی نداریم. آنچه اکنون به این نام می‌شناسیم، همان موسیقی‌ای است که در مناطق مختلف سرزمین ما بوده است و بنا به دلایلی در ایام سوگواری‌ها و شادی‌ها استفاده می‌شده است. به مرور گوشه‌هایی از موسیقی دستگاهی‌ما که حزن بیشتری داشتند، در مراسم تعزیه و آن‌ها که شادی و طرب بیشتری داشتند در پایکوبی‌ها، رقص‌ها و مراسم شادی استفاده می‌شدند. کم‌کم استفاده از این نواها به‌صورت فرهنگ درآمد. در ایام محرم و صفر یا رمضان تکرار شدند تا به عنوان نواهای عاشورایی یا نواهای رمضان معروف شدند که جدا از مجموعه موسیقی ایران نیست و فقط ما آن‌ها را به دلیل استفاده زیاد به این اسم منتسب کرده‌ایم.

امروز آلات موسیقی مختلفی می‌شناسیم که در قطعاتی موسیقی محرم از آن‌ها استفاده می‌شود. این موضوع ریشه در کجا دارد و چه شد که این آلات وارد موسیقی مذهبی شدند؟

این امر با توجه به گستره جغرافیایی و موسیقایی کشورمان متفاوت است. در بیشتر این نوع موسیقی‌ها ابزارهایی مانند طبل یا سنج استفاده می‌شدند که مداحان و شاعرانی که آن گوشه‌های حزن‌انگیز را می‌خواندند کم‌کم شروع به استفاده از آن‌ها کردند. بعد از مدتی هم سازهایی مانند شیپور یا ترومپت وارد شدند که می‌توانستند در فضاهایی مانند تعزیه مورد استفاده قرار گیرند. کم‌کم استفاده از سازهای

اصیل دیگری مانند کلارینت یا قره‌نی (که در بخش‌هایی از کشور بسیار پرکاربرد بودند) هم در مراسم تعزیه پررنگ شد. همچنین استفاده از ساز نی به همراه آواز در مراسم تعزیه کاربرد پیدا کرد. به‌ویژه زمانی که به‌قول شبیه‌خوان‌ها، امام‌خوان بود. استفاده از ساز نی به همراه آواز خیلی به اثرگذاری کلام امام‌خوان کمک می‌کرد، اما به‌مرور زمان و به دلیل نبود نظارت کافی سازهای دیگری که خارج از عرف بودند وارد شدند، مانند طبل‌های درامز یا سینتی‌سایزرها (سازهای برقی ترکیب‌کننده صدا) که به نظر من با اینکه حزن و اندوهی را ایجاد می‌کردند، جایگاهی در تعزیه نداشتند. کم‌کم نواهایی از موسیقی اصیل ایرانی که غم و حزن بیشتری داشتند در مراسم تعزیه استفاده شدند. در این میان از ابیات و اشعار شاعران مختلف (از جمله مرحوم آذر) استفاده شد که با گوشه‌های موسیقی ایرانی خوانده می‌شدند و تأثیر بسیار زیادی در مردم داشتند و غم‌واندوه خاندان اهل بیت^(ع) را یادآوری می‌کردند.

این نوع موسیقی چه ویژگی‌هایی دارد؟

یکی سادگی شعر که در ساختار موسیقایی خیلی مهم است. در این نوع موسیقی، شعر بیشتر به حال و هوای خاندان اهل بیت^(ع) و مصیبت‌های آن‌ها می‌پردازد و شاعر سعی می‌کند هرچه را که درباره این مصیبت‌ها شنیده است، به تصویر بکشد.

در مرحله بعد موسیقی به این فرایند کمک می‌کند. همچنین در این موسیقی ملودی‌های ساده و قابل فهم برای عوام تکرار می‌شوند. همان‌طور که تکرار یک موضوع برای کودک باعث یادگیری او می‌شود، در این نوع موسیقی هم تکرار باعث ماندگاری ملودی‌های ساخته‌شده در ذهن مردم می‌شود.

مسعود زارعیان، فیلم‌ساز مشهدی «اربعین» را از دید یک کودک ۸ساله به تصویر می‌کشد

روایتی از «کربلا» برای «کالیفرنیا»

می‌خواهد که از نیکان بخواهد در سفرش دوربین همراهش برده و تصاویر بیشتری از این گردهمایی را برای آن‌ها بفرستد. وی افزود: موتور محرک روایت ما همین قصد نیکان برای ساخت فیلمی درباره راهپیمایی است تا برای معلم و هم‌کلاسی‌های پسرعمه‌اش در کالیفرنیا بفرستد. بخش عمده‌ای از روایت مستند ما در مسیر «طریق‌العلماء» می‌گذرد، همان مسیری که تا کربلا از میان مزارع و باغات کوفه عبور می‌کند. این مسیر، مسیری فرعی است که از نظر بصری فضای زیبایی دارد. در این مسیر نیکان باچه‌هایی آشنای می‌شود و وارد زندگی آن‌ها می‌شود و سرانجام هم به کربلا می‌رسد.

زارعیان درباره پیشرفت این پروژه بیان کرد: اکنون تصویری برای کار به اتمام رسیده است و باید وارد مرحله نگارش گفتار متن شویم. بعد از آن هم نوبت به تدوین می‌رسد. این مستند به سفارش مرکز «سپهرغ» صداوسیما در دست تولید است و نمی‌دانم فرایند عرضه آن چگونه خواهد بود. فعلا مشغول فرایند تولید کار هستیم و تلاشمان هم این است که نگاه متفاوتی به جریان پیاده‌روی اربعین داشته باشیم.

مخاطب مستند موقعیت ساختگی را می‌فهمد وی درباره اینکه ساخت مستند «اربعین» تا چه اندازه بر مبنای فیلم‌نامه آماده است و چقدر از آن در قالب اتفاقات پیش‌بینی نشده روایت می‌شود، بیان کرد: همه مستندهایی که تا به امروز ساخته‌ام بر مبنای پژوهش بوده است و حتما قبل از شروع کار یک طرح کلی به‌عنوان فیلم‌نامه دارم. درعین‌حال بخشی از اتفاقات هم در لحظه رخ می‌دهد. همه آنچه در مستند مشاهده می‌کنید واقعی است و هیچ موقعیتی ساختگی نیست.

وضعیت این روزهای این موسیقی چگونه است؟ فکر می‌کنید اهمیتی که شایسته است به آن داده می‌شود؟ نه زیاد. تا چند وقت پیش جشنواره نواهای عاشورایی و رضانی برگزار می‌شد. برنامه‌های پژوهشی در این باره در صداوسیما تهیه می‌شوند ولی بیش از این‌ها باید به فکر نگهداری از این میراث غیرملموس فرهنگی باشیم. با نظارت بیشتر می‌توانیم مراقب باشیم که این میراث دستخوش تغییرات بدی نشود. متأسفانه اکنون برخی مداحان ترانه‌های خواننده‌های قدیمی را برمی‌دارند و با عوض کردن شعر و پایین آوردن سرعت قطعات، آن‌ها را به‌قول خودشان به‌نوعه تبدیل می‌کنند. به‌نظرم این کار عری‌است. اگر ما ادعا می‌کنیم که می‌توانیم نواهای عاشورایی داشته باشیم، باید برگردیم به کتاب‌های شعری مانند مرحوم آذر و ملودی‌هایی که هنوز هم در هیئت‌های قدیمی رعایت می‌شوند و از آن‌ها الهام بگیریم. چه دلیلی دارد که با عوض کردن شعر آهنگ‌های معروفی که به هر شکل ممکن خوب اجرا شده‌اند، به یک نوحه برسیم؟! این کار مورد انتقاد بخش بزرگی از جامعه موسیقی است.

همان‌طور که گفتید موسیقی محرمی

در گذشته به شیوه‌ای ادبی، هنرورزانه و زیباشناختی اجرا می‌شد. چه شد که سرگذشت موسیقی محرمی به سمت برخی از مداحی‌های بی‌کیفیت امروزی رفت؟

نبود نظارت کافی و کم‌رنگ بودن مدیریت فرهنگی مذهبی باعث می‌شود هرکس هرکاری دلش می‌خواهد در این حوزه انجام دهد. آفت این ماجرا را در چند سال اخیر دیده‌ایم و قاعدتا اگر به همین روند ادامه پیدا کند، بدتر هم خواهد شد. آن شکل قدیمی که بسیار هنرمندانه اجرا می‌شد، بسیار تأثیرگذار بود. اشعاری مانند اشعار مرحوم آذر کامل‌کننده ملودی‌های گوشه‌ها و نغمات موسیقی ایرانی بودند و برای بخش‌های مختلف عزاداری‌ها از جمله سینه‌زنی، مداحی و زنجیرزنی استفاده می‌شدند. الان فقط رنگ و لعاب و کمیت مطرح است.

مخاطب باهوش سینمایی مستند، به‌خوبی می‌فهمد که فیلم‌ساز کجا اتفاقات را باسازی کرده است و کجا دارد واقعیت‌ها را تصویر می‌کند. تلاش کردم همه احساسات نیکان به‌عنوان شخصیت اصلی را در لحظه ثبت کنم؛ درعین‌حال خیلی معتقد به مرز میان سینمای داستانی و مستند نیستم. تنها چیزی که در روایت مستند باید رعایت شود این است که جنبه اسنادی روایت باید لحاظ شود.

زارعیان افزود: تلاش من این بود که این مستند بتواند مخاطب جهانی داشته باشد. به همین دلیل به‌موضوع از منظر انسانی نگاه کردم، نه به‌عنوان یک موضوع ایدئولوژیک یا دینی صرف. کاملاً می‌خواستم خارج از پارادایم دینی، داستان این کودک را روایت کنم و نمی‌دانم چقدر در نهایت موفق خواهم بود و اثر کدام گروه از مخاطبان را بیشتر درگیر می‌کند. هدف گذاری خودم جذب مخاطب جهانی هم بوده است. سفرنامه همواره برای مخاطبان جذاب است و اینجا هم تلاش کردیم همه اجزای روایت ما کامل باشد و در کنار جذابیت، سطح اطلاعات مخاطب را هم درباره این رویداد بالا ببریم. تهیه‌کننده مستند «خسوف» و کارگردان مستند غیرمسکونی، درباره تجربه متفاوت خود در فرایند ساخت مستند «اربعین» گفت: مهم‌ترین تجربه متفاوت من روبه‌رویی با شخصیت یک کودک بود. چالش اصلی‌ام همین بود که روایتم به سمت روایت یک فرد بزرگ‌سال نرود. تلاش این بود که جهان ذهنی نیکان را در همان سطح دریافت‌های خودش روایت کنم و از جهان او بیرون نزنم.

وی یادآور شد: تلاش کردم دوربین هم با سوزه‌ام صادق باشد و هم با مخاطب. چالش روایت جهان یک کودک، چالش سختی بود. بالاخره همه ما نگاهی به اربعین داریم و قطعاً نگاه من به امام حسین^(ع) با نگاه یک کودک به امام^(ع) متفاوت است، حتی نگاه من به زائران و میزبانی عراقی‌ها. قطعاً می‌تواند متفاوت از نگاه یک کودک باشد و تلاش این بود که دوربینم را با نگاه همین کودک تنظیم کنم.

ایستگاه خبر

«این خانه ز ادادار حسین^(ع) است» در نگارخانه فردوسی برگزار شد

نمایش ۱۱۵ اثر از دیوارهای قدیمی

نمایشگاه «این خانه عزادار حسین^(ع) است»، از ۱۸ شهریورماه در نگارخانه فردوسی فرهنگ سرای جهاد دانشگاهی مشهد افتتاح شد و تا ۲۱ شهریورماه ادامه دارد. مسلم علم‌زاده در حاشیه افتتاح نمایشگاه آثار خود در گفت‌وگو با ایسنا اظهار

کرد: این نمایشگاه حاصل تقریباً ۱۰ ماه کاری است و از سال گذشته کار بر روی آثار را آغاز کرده‌ام. وی اضافه کرد: این نمایشگاه شامل پانزده اثر از مجموعه خانه‌های قدیمی است که از این تعداد سیزده اثر متعلق به خانه‌های قدیمی تهران، یک اثر از مشهد و یک اثر دیگر نیز از بوشهر است. اثر متعلق به مشهد مربوط به خانه‌ای قدیمی در خیابان جنت است. این هنرمند با اشاره به اینکه نمادهای عزاداری در طول سال‌ها دستخوش تغییراتی می‌شوند، تصریح کرد: به‌طورکلی نمادها در طول زمان دچار تغییرات می‌شوند، اما روضه از همان ابتدا و از اولین اربعین وجود داشته است و تا امروز شاهد برگزاری و ادامه روضه‌ها هستیم. روضه‌های خانگی به‌علت محدودیت‌های جامعه در گذشته بیشتر بوده است و بعدها این روضه‌ها در جامعه عمومیت می‌یابند و مردم در بیرون از خانه‌ها عزاداری می‌کنند. علم‌زاده با تأکید بر اینکه موضوع مورد انتخاب من روضه‌های خانگی بوده است، خاطرنشان کرد: روضه‌های خانگی همواره وجود داشته‌اند. این مجموعه شاید یک بخش خیلی کوچک از خانه‌های تهران باشد که در آن‌ها روضه برگزار می‌شود و این مسئله همچنان هم ادامه دارد. ممکن است تعدادی از نمادها و اتفاقات به‌خصوص در بخش‌های مذهبی تغییر کنند، اما شاکله اصلی آن که امام حسین^(ع) است، تغییری نمی‌کند. وی در پاسخ به پرسشی مبنی بر تغییرات و نحوه بیان آثار هنری مرتبط با امام حسین^(ع) بیان کرد: در رشته‌های گرافیک به‌علت پیشرفت فناوری، به‌خصوص در بخش سه بعدی و دیجیتال، شاهد کارهایی هستیم که شاید قبلاً نمی‌دیدیم. کارهایی را مشاهده می‌کنیم که شاید در گذشته به‌سختی اجرا می‌شدند، بنابراین نحوه بیان آثار هنری در سال‌های اخیر دچار تغییراتی شده است. مهم‌ترین تغییرات بخش زیادی از کارهای فرهنگی ما در حوزه‌های دینی، سرعت و دسترسی زیاد است.

برگزاری نمایشگاه عکس «مثل آهوها»

نمایشگاه عکس «مثل آهوها»، مشتمل بر مجموعه‌ای از عکس‌های زائران پیاده حرم رضوی در نگارخانه رضوان مشهد گشایش یافت. این مجموعه عکس، شامل عکس‌های امیرمهدی حکیمی از زائران پیاده

حرم مطهر رضوی است که در نمایشگاهی با عنوان «مثل آهوها»، در معرض دید علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت. علاقه‌مندان می‌توانند در ادامه کار نمایشگاه تا چهارشنبه، ۲۲ شهریورماه، هر روز از ساعت ۹ تا ۱۳ و ۱۷ تا ۲۰ برای بازدید از آن اقدام کنند.

راهیابی اثر فیلم‌ساز مشهدی

به «بوسان» کره جنوبی

به تازگی پوستر انگلیسی فیلم کوتاه «بیست و یک هفته بعد»، به کارگردانی نسرین محمدپور، فیلم‌ساز اهل مشهد که طی چند روز گذشته حضورش در بیست و هشتمین دوره جشنواره بین‌المللی بوسان کره جنوبی قطعی شده

است، منتشر و رونمایی شد. به گزارش شهرآر، بیست و هشتمین دوره جشنواره فیلم «بوسان»، نیز از ۱۲ تا ۲۱ مهرماه مصادف با ۱۳ تا ۲۳ اکتبر ۲۰۲۳ در کره جنوبی برگزار می‌شود. این فیلم کوتاه همچون آثار قبلی این کارگردان به مسئله زنان می‌پردازد و این بار به موضوعی مرتبط با مادرانگی اختصاص دارد. بنفشه ریاضی، لیلا حسین‌زاده، سودابه بهرامی‌نژاد و پریسا عسکری بازیگران فیلم‌اند.

برگزاری جشنواره تئاتر بسیج

با شرکت ۲۴ استان در مشهد

دبیر جشنواره تئاتر بسیج خراسان رضوی از افزایش تعداد استان‌های شرکت‌کننده در این رویداد خبر داد و با اضافه شدن پنج استان خوزستان، ایلام، کرمانشاه و آذربایجان غربی تعداد استان‌ها به عدد

۲۴ رسید. به گزارش شهرآر، علی‌روحی، دبیر این جشنواره، طی خبری به افزایش تعداد استان‌های شرکت‌کننده اشاره کرد و گفت: در فراخوان ابتدایی، تعداد استان‌های شرکت‌کننده در جشنواره، نوزده استان اعلام شد که با توجه به محورهای موضوعی و اهمیت جلوه‌های ایتار و شهادت و رشادت‌های مردم این پنج استان در ایام دفاع مقدس، تصمیم بر این شد که هنرمندان استان‌های خوزستان، ایلام، کرمانشاه، کردستان و آذربایجان غربی بتوانند در این جشنواره ارائه اثر داشته باشند. مسئول انجمن هنرهای نمایشی سازمان بسیج هنرمندان خراسان رضوی افزود: مهلت ارسال و دریافت آثار به دبیرخانه جشنواره تا پایان مهرماه ۱۴۰۲ است.

کودکان مضطرب بی نظم ترند

دکتر علیرضا واقف
مشاور کودک و نوجوان

● **شهر وند:** پسر چهار سال ونیمه‌ای دارم که به نقاشی علاقه دارد. مربی نقاشی استعدادش را تایید کرده است. می‌خواستم بدانم آموزش حرفه‌ای نقاشی در این سن اشکال ندارد؟

از آنجایی که کودکان در این سن در اوج خیال بافی هستند، آموزش نقاشی سبب رشد خلاقیتشان می‌شود. اما چیزی به نام آموزش حرفه‌ای در این سن وجود ندارد. مکان مناسب برای آموزش‌های این چنینی کانون پرورش فکری کودکان است.

● **شهر وند:** پسر هفت سال دارد و کلاس اول است. در انجام کارهایش بسیار کند و بی‌نظم است. وسایلش را جامی گذارد و حواسش به آن‌ها نیست. این مشکل را هم در خانه و هم در مدرسه دارد. معلمش زیاد تذکر می‌دهد ولی بی‌فایده است. به نظر تان علتش چیست؟

کندی و کم‌دقتی نیاز به بررسی روان‌شناختی دارد و با آزمون‌های هوش می‌توان نقاط ضعف و توانایی‌های کودک را از این نظر تشخیص داد. با همه این‌ها در این سن و پایه آموزشی بهتر می‌توان به او کمک کرد. درباره نملش هم سعی کنید با یک برنامه دقیق تقویت و یاداش هر هفته از او یک سوزۀ نظم را بخواهید. مانند مرتب کردن کیف یا کتا بخانه اش. کودکانی که ترس، دلپره و اضطراب دارند بی‌نظم‌تر هستند. در واقع ذهن مرتب نیست و این تشویش سبب بی‌نظمی عملی می‌شود. سعی کنید تا می‌توانید آرامش کنید.

● **شهر وند:** این روزها تنوع و تعداد اسباب بازی‌های کودکان به قدری زیاد شده است که بیشتر خانه‌ها به یک فروشگاه یا انبار اسباب بازی تبدیل شده‌اند. پسر هفت سال دارد، برای همین به روش‌های مختلف سعی کرده‌ام از حجم اسباب بازی‌هایش کم کنم ولی بی‌فایده بوده است. برای نمونه تعدادی را درون یک کارتن گذاشتم و به انباری منتقل کردم ولی پسر یکی یکی همه آن‌ها را برگرداند. حتی کارتن بسته‌بندی ماشین‌هایش را می‌گوید پارکینگ ماشینم است و حاضر نمی‌شود آن‌ها را دور بیندازد. نمی‌دانم چه کار باید بکنم.

متأسفانه ما ناخواسته به سمت فرزندسالاری می‌رویم. زمان کودکی خودتان را به یاد بیاورید. آیا داشتن یک عروسک برایتان آرزو نبود؟ وقتی آرزوهای مادر کودکی محقق نشده باشد، به شکل افراطی آن‌ها را با خریدهای اضافی جبران می‌کنیم. کودک حسن تملک دارد و اگر دنیا را هم به او بدهید، باز هم برایش کم است. قناعت یک مهارت است که باید به کودک یاد بدهید و گزینه مواردی مانند وسواس احتکار یا خودمحوری در کودک تقویت می‌شود. کودک بیشتر از آنکه با وسایلش بازی کند آن‌ها را انبار می‌کند و این حس بخشندگی را در او ضعیف خواهد کرد. توصیه می‌کنم از این به بعد بدون علت چیزی برایش نخرید و وسایلی را که ندارد با شرط بخرید. سعی کنید روش‌های بازی با وسایل را به او آموزش دهید.

یک فنجان توصیه قند پهلو

شادفر

نوشیدن چای برای برخی حد و اندازه ندارد، درحالی که استاندارد باید چهار تا شش لیوان باشد، زیرا مصرف بیش از اندازه آن تهدیدهای جبران ناپذیری مانند حمله و سکته قلبی و سکته مغزی برای بدن در کوتاه مدت یا بلند مدت به ارمغان می‌آورد. با این حال اگر جزو آن دسته هستید که هرگز نمی‌توانید در نوشیدن چای پرهیز داشته باشید به توصیه‌های ضروری زیر توجه کنید.

- در طول روز به جای استفاده از چای کیسه‌ای بهتر است از چای دم‌کردنی استفاده کنید.
- چای‌هایی با عطر و بوی مصنوعی تهیه نکنید و تا جای ممکن چای‌های طبیعی و ارگانیک بخرید.
- چای را بیشتر از ۵ دقیقه روی دم نگذارید.
- چای‌مانده در قوری یا فلاسک را مصرف نکنید.
- اگر چای خیلی فوری رنگ می‌گیرد و غلیظ می‌شود، چای مرغوبی نیست.
- چای سبزر اگر مناسب حالتان است، به دلیل داشتن خواص آنتی‌اکسیدانی جایگزین چای سیاه کنید.
- برای خوشمزه‌تر شدن و مفیدتر شدن چای، متناسب با سلیقه تان مقداری هل، زنجبیل، چند قطره آب لیموترش و دارچین به آن بیفزایید.
- بهتر است گاهی اوقات هم به جای نوشیدن چای، دمنوش‌های گیاهی استفاده کنید.
- بدون فاصله بعد از غذا، چای ننوشید.

فایده قطره آهن بیشتر از عارضه آن است

دکتر سعید محمدجواد پیرازاد
تخصص کودکان

● **شهر وند:** پسر یک سال ونیم دارد و هنوز ملاح جلو سرش کامل بسته نشده است. آیا طبیعی است یا باید اقدامی بکنم؟ به احتمال خیلی زیاد پسر تان کمبود شدید ویتامین D دارد. ولی اگر درو سرش بزرگ‌تر از اندازه طبیعی باشد، مشکل دیگری دارد و باید او را به یک متخصص مغز و اعصاب نشان بدهید.

● **شهر وند:** با همه دقتی که در دادن قطره آهن به پسر می‌کنم، باز هم دندان‌هایش سیاه شده است. به جای قطره آهن نمی‌توان مکمل دیگری به کودک داد یا از خوراکی طبیعی استفاده کرد؟

باید در دادن قطره به پسر تان بیشتر مراقبت و دندان‌هایش را پس از خوردن قطره خوب تمیز کنید. افزون بر این قطره‌های جدید دندان‌های سیاه نمی‌کند و جای نگرانی نیست. در ضمن، آثار مثبت خوردن قطره آهن بسیار بیشتر از عوارض آن است و نمی‌توان از جایگزین دیگری برای این منظور استفاده کرد.

پرسش از شما، پاسخ از ما

همراهان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود با موضوع پزشکی، روان‌شناسی و شخصیت‌شناسی را به روش‌های زیر با ما در میان بگذارید و در کوتاه‌ترین زمان ممکن پاسخ آن‌ها را در همین صفحه مشاهده کنید.

تلفن: ۰۵۱-۳۷۲۸۸۸۸۱ داخلی ۲۲۸
پیامک: ۳۰۰۰۷۲۸۹ پیام‌رسان: ۰۹۵۴۶۵۸۰۶۰

بیماری را دور بزنیم

اطلاعاتی درباره افزایش سوبه‌های جدید کرونا و راه‌های پیشگیری از آن

ملیحه ابراهیمی اتابستان در حالی روزهای پایانی اش را پشت سر می‌گذارد که خیلی‌ها به پیشواز بیماری‌های پاییزی از جمله سرماخوردگی و آنفلوآنزا رفته‌اند. نگرانی از شیوع بیشتر این بیماری‌های فصلی از چهار سال گذشته که کرونا پایه میدان گذاشت بسیار بیشتر شده است. خیلی‌ها بر این باورند که علائمی که در هنگام بیماری‌شان بروز پیدا می‌کند صرفاً یک سرماخوردگی ساده است که بعد از چند روز برطرف می‌شود. در حالی که بنا به داده‌هایی که در ادامه مطلب می‌خوانید دوسویه جدید کرونا EG.5 و Ba.2.86 که در مقابل آنتی‌بادی واکنس مقاوم هستند در بیش از ۴۶ کشور دنیا سرایت کرده است و دیر یا زود به ایران می‌رسد. بهتر است قبل از آنکه درگیر یک نهم‌شویم با رعایت یکسری نکات از شیوع این بیماری پیشگیری کنیم.

بیشتر بدانیم

● دوسویه EG.5 و Ba.2.86 زیر سوبه XBB و نسخه بسیار جهش یافته از امیکرون هستند.

● علائم در این دوسویه نسبت به سوبه‌های پیش‌تر بسیار شدیدتر، سرایت‌پذیری بالاتر و مقاوم‌تر برابر واکنس است.

● در کنار از دست دادن حس بویایی و چشایی، آبریزش بینی، سردرد، ضعف و بیحالی، تهوع و استفراغ، معده‌درد، گلودرد شدید، سوزش قفسه سینه و بدن درد از شایع‌ترین علائم این دوسویه است.

● افرادی که شش‌ماه‌از تزریق آخرین واکسن آن‌ها گذشته است، می‌توانند ز یادآور خود را بزنند.

● سوبه جدید عفونت‌زایی بالاتری دارد و دوره نهفتگی آن کمتر است.

● افراد بالای شصت سال و کسانی که واکسن کرونا در یافت نکرده‌اند بیشتر در معرض ابتلا به این ویروس هستند.

پیشگیرانه رفتار کنیم

همگی کم و بیش تجربه رویارویی با بیماری‌های کرونا را طی چهار سال گذشته داشته‌ایم. در شرایط فعلی که کمتر کسی نسبت به روزهایی که آمار شیوع و واگیری این بیماری به بالاترین آمار و ارقام رسیده بود، حساسیت رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی را دارد. توصیه می‌شود در اماکن عمومی نسبت به موارد زیر دقت و توجه کافی داشته باشید.

- واکسن بزنید.
- در مکان‌های عمومی و به ویژه بسته ماسک بزنید.
- دست‌هایتان را مرتب بشوید.
- از حضور در تجمع‌های بزرگ خودداری کنید.
- در صورت داشتن نشانه آزمایش بدهید.
- با مثبت بودن آزمایش، خود را از دیگران جدا کنید.
- به افرادی که با آن‌ها در تماس بوده‌اید، هشدار دهید.
- در صورت کاهش سطح اکسیژن خون یا بدتر شدن وضعیت سلامتی تان به پزشک مراجعه کنید.
- تغذیه مناسبی داشته باشید.
- از فعالیت بدنی غافل نشوید.
- استراحت داشته باشید و مابعات زیادی بنوشید.
- آرامشتان را حفظ کنید و استرس نداشته باشید.

چی بخوریم، چی نخوریم؟!

این غذاها را با احتیاط بخورید

- ماکیان و تخم آن‌ها: مرغ، اردک، بوقلمون و...
- لبنیات: پنیر، ماست، ماست یونانی و...
- گوشت: انواع گوشت قرمز

این غذاها را اصلاً نخورید

- مواد غذایی فندار مانند نوشیدنی‌های قندی و گازدار
- غلات تصفیه شده مانند نان سفید
- چربی‌های ترانس (مضر) مانند کره‌های گیاهی
- روغن‌های تصفیه شده مانند سویا، کانولا و پنبه دانه
- گوشت‌های فراوری شده مانند سوسیس و کالباس

مراقب دیگران باشیم

- فاصله اجتماعی را رعایت کنید.
- با ماسک و دستکش در اماکن عمومی سر بسته حاضر شوید.
- از ماسک‌های با کیفیت استفاده کنید.
- دست به پینی، دهان و چشم‌هایتان نزنید.
- در هنگام سرفه یا عطسه دهان و بینی خود را با دستمال یا آرنج بپوشانید.
- دستمال‌های کاغذی مصرف شده خود را حتماً در سطل زباله بیندازید.
- مدام دست‌های خود را به مدت ۲۰ ثانیه با آب و صابون بشوید.
- از تماس با حیوانات بپرهیزید.
- به کسی دست ندهید.

تقویت سیستم ایمنی بدن با طب سنتی

گلبول‌های سفید به طور کلی سیستم ایمنی بدن حکم یک دیوار را در برابر انواع بیماری‌های ویروسی، باکتریایی و میکربی دارد. هرچه این دیوار را مستحکم‌تر کنید، به همان اندازه هم احتمال ابتلای شما به بیماری‌ها کمتر خواهد شد. خوردن بعضی خوراکی‌ها به تقویت سیستم ایمنی بدن کمک شایانی می‌کند.

● دمنوش گیاه سرخارگل یک نوشیدنی عالی برای افزایش سطح ایمنی بدن و پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های همه‌گیر به شمار می‌رود.

● گیاه بادرنجبویه یک ضد ویروس قوی و تقویت‌کننده عالی برای گلبول‌های سفید بدن است.

● سیاه‌دانه یک ضد ویروس و ضد میکرب قوی است که التهاب را از بین می‌برد و گردش خون را افزایش می‌دهد.

● دم‌کرده ترکیبی مقداری مساوی از گیاه بادرنجبویه، سرخارگل، سیاه‌دانه و هلیله زرد (مرزنجوش یا آویشن یا نعناقلی) در کنار بخور این دمنوش هم عالی است.

در کنار این دمنوش‌ها، خوراکی‌های زیر را هم مصرف کنید:

- قارچ خوراکی
- سیر و پیاز خام همراه با غذا
- سالادهای جوانه‌ها با چاشنی لیموترش
- سوپ و آش‌های سبکی که با عصاره مرغ، قلم، گوسفندی و آب گوشت همراه با سبزیجات فراوان تهیه شده‌اند.
- زل رویال، گرده گل و عسل
- شربت رقیق سه‌شیره (خرما، انگور، توت) برای همه جز دیابتی‌ها
- مصرف روزانه یک قاشق غذاخوری ارده همراه با سه‌شیره یا عسل در وعده صبحانه

اصولی عزاداری کنیم

با توجه به این مهم که در دهه پایانی ماه صفر به واسطه امام هشتم^(ع) میزبان برگزاری مراسم مذهبی در این شهر هستیم، بهتر است با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی زندگی منهای کرونا را در این ایام پشت سر بگذاریم. برای این منظور توصیه می‌کنیم اگر شاهد علائم بیماری در خود هستید موارد زیر را رعایت کنید:

● در صورت امکان از حضور در روضه‌های خانگی اجتناب کنید و در مراسم معنوی در فضا‌های باز یا بسته با ارتفاع بیش از شش متر و تهویه مناسب حضور پیدا کنید.

● استفاده از ماسک در طول مراسم را برای خودتان و دیگران اجباری کنید.

● در مراسم فاصله‌گذاری اجتماعی (یک متر ونیم از هر طرف) را فراموش نکنید.

● در کمترین زمان ممکن در مراسم و تجمع‌های مردمی (حدود ۲ ساعت) حضور داشته باشید.

● پذیرایی بسته‌بندی و بیرون‌بر را قبول کنید. در غیر این صورت دست به لوازم پذیرایی نزنید. به عنوان نمونه با دست خرما یا میوه برن‌دارید، دستتان را به قاشق دیس حلاو... نزنید.

در آستانه شهادت امام رضا (ع) پویش های مختلفی برای میزبانی شایسته از زائران به راه افتاده است

همه خادم الرضاییم

جاوید - شهامت

گزارش روز

کاش ما هم لایق بودیم و برای مهمانان آقا کاری می کردیم.. این زبان حال برخی مشهدی هایی است

که هنوز برای اینکه چطور محبت و ارادتهان را به ساحت امام مهربانی ها نشان دهند، به جمع بندی نرسیده اند. واقعیت این است که شما و همه دوستان داران امام هشتم لایق خدمت هستید، فقط می ماند انتخاب راهی برای پیوستن به قافله خدمت و استفاده از برکات بی نظیر آن. پویش هایی که در ادامه به چند نمونه از آن ها اشاره می شود، نمونه هایی از حرکت های مردمی است که با هدف میزبانی شایسته از مهمانان امام رضا (ع) تعریف شده اند و برنامه ریزی برای سامان دادن به آن ها از چند ماه پیش شروع شده است.

هر خانه، یک زائر سرا

از مهمانان آقا هم پذیرایی کنید. اصلا می شود دوسه خانواده باهم جمع شوید ویکی اسکان راه عهده بگیرد، دیگری پذیرایی را، یکی رفت و آمد را و... پویش هر خانه یک زائر سرا دقیقا همین چیزها را می گوید، اینکه سخت نگیریم و با میزبانی چندروزه از مهمانان امام هشتم، حماسه ای مشابه اربعین را رقم بزنیم. این پویش، میزبانی

گفت وگویی دوشمهدی در کلیبی که در فضای مجازی در حال انتشار است، خلاصه شده ماجرای یک پویش است. آن ها در حالی که چای می خورند، از تجربه شیرین زیارت اربعین و خاطرات مهمان شدن در منازل عراقی ها می گویند. اولی به دومی می گوید که مستاجر است و نمی تواند از زائرانی که برای شهادت امام رضا (ع) به مشهد می آیند، پذیرایی کند. دومی قانع نمی شود و می گوید مگر در همین خانه کوچک تابه حال مهمان داری نکرده اید؟ غذایی را که برای خودتان درست می کنید، کمی بیشتر بپزید

قرار نوجوانی

«خدا می دونه از خودم هیچی ندارم، هر چی رو که دارم، امام رضا (ع) بهم داده.» اگر این روزها در شبکه های اجتماعی کلیبی بانام «قرار نوجوانی» در فضای مجازی رادارد. آن طور که محمود خدیوی، مدیر باشگاه مانا و فرهنگ سرای گفت وگویی شهرداری مشهد، به شهرآرا می گوید، برای پسر ها ۱۵ خدمت و برای دختر ها ۹ خدمت تعریف شده است.

این پویش هزارویک فلسفه عمیق دارد که یکی از فلسفه های مهمش این است: وقتی نوجوان هم معرفتش را دارد و هم می شود کاری را با خاطر جمعی

به او سپرد، چرا نباید از عشق سرشار و توان او برای خدمت به زائران امام هشتم استفاده کرد؟ در قرار نوجوانی که امسال در مشهد به حال و هوای خدمت رسانی به زوار دهه پایانی ماه صفر رنگ و بوی متفاوتی خواهد بخشید، عرصه میدان شهید، محل خدمت و مدت آن پنج روز پایانی این ماه خواهد بود. شرکت در آن نیز ساده است. کافی است عدد ۵ را به سامانه ۰۳۹۹۰۰۱۳۹۹۰۰ پیامک و در سایت Nojavan-mana.ir به نشانی

ثبت نام کنید.

مساجد؛ هم محله امام رضا (ع)

رضا (ع) می کند. قرارگاه مردمی «هم محله امام رضا (ع)» در موبک های ورودی شهر حضور فعال دارد و خدماتش را در این سه حوزه به زائران ارائه می کند تا هیچ زائری سرگردان نباشد. حجت الاسلام والمسلمین امیرحسین احمدنیا، معاون فرهنگی و اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد، استان های خراسان، با اشاره به نشانی اینترنتی

پیش بینی ها می گوید این چند روز آخر ماه را بناست میزبان دست کم ۶ میلیون زائر حرم رضوی در شهرمان باشیم. این عدد را آن هایی که خیل حضور زائران را درک کرده و کمبود امکانات را لمس کرده اند، بیشتر درک می کنند. زائری که با پای پیاده خودش را به مشهد رسانده است، کمبودهایی دارد که میزبانی پسندیده

مان آن رافع می کند. یکی از همکاری های خوب برای میزبانی شایسته مراسم دهه پایانی صفر، مشارکت مساجد در کنار مردم و ارگان های دیگر است. نام این پویش هم محله امام رضا (ع) است و در سه موضوع اسکان در منازل، حمل و نقل رایگان و نذر خدمت و مهارت، شهروندان را در هر سن و سال و با هر توانایی خادم واقعی آستان

راه اندازی غرفه نایب الزیاره، برگزاری نمایشگاه تخصصی با موضوع زیارت، رادیو زیارت و ارائه محصولات فرهنگی از جمله برنامه های پیش بینی شده در چند روز پایانی این دهه است. سالن های ورزشی، فرهنگ سراها، سوله های بحران و چند قطعه زمین در اطراف حرم مطهر نیز با همکاری آستان قدس رضوی تجهیز شده اند و به روش های مختلف در اختیار زائران قرار می گیرند تا زائران این شهر را با خاطرات خوش زیارت ترک کنند و به خانه هایشان برگردند.

جمعیت امام رضایی ها را می شناسید؟ همان سازمان مردم نهاد بین المللی که امداد رسانی به آسیب دیدگان ۳۴ یلای طبیعی (تاخرداد ۱۴۰۲) مثل سیل، زلزله و کرونا در داخل و خارج از کشور، فقط گوشه ای از خدمات انسان دوستانه اش است. «سفره دار» در کنار آدم و حوا، کاروا، کاردرست، هم نو، مادرانه و نایب الزیاره یکی از هفت مجموعه تخصصی ذیل این جمعیت است که رسالتش

پویشی تازه از «سفره دار»

برای سالروز شهادت امامی تعریف شده است که نام جمعیت امام رضایی ها وام دار ایشان است، پویشی به نام «یا معین الضعفاء» که بنا دارد در روز شهادت امام مهربانمان از عاشقان حضرت پذیرایی کند. پذیرایی که در این پویش کافی است کد دستوری ۰۳۹۹۰۰۱۳۹۹۰۰* (ستاره ۷۸۰ ستاره ۸۰۸۰ مربع) را شماره گیری کنید.

را اطعام نیازمندان در سراسر کشور تعریف کرده است. این نهاد در استان های مختلف با پویش از صد خیریه، گروه جهادی، سمن و فعال اجتماعی همکاری می کند تا کمک های مردمی برای تغذیه گروه های هدف، دقیقاً به دست همان گروه برسد. با همین هدف، از ابتدای رمضان سال ۱۳۹۹ که تشکیل شد، تاکنون حدود بیست پویش راه اندازی کرده است. تازه ترین پویش نیز به صورت ویژه

۲۰ شهریور ۱۴۰۲
۲۵ صفر ۱۴۴۵
شماره ۲۰۳۳

۱۳

چشمه روشن

مکتب محمد حسن طالقانی شهرآرا

چشمه روشن

آب میوه فروش مشتی

بعضی ها هم هستند که اهل حساب و کتاب نیستند. همان ها که با خدا معامله می کنند. همان ها که شاید اصلا دخل و خرجشان هم باهم نخواند، اما وقتی با خدا معامله کردند، دیگر حساب هیچ چیز را نمی کنند. همان هایی که دلی دارند به بزرگی دریا. از این آدم های با خدا ودست و دل باز در ایران عزیزمان کم نداریم. مانند همین همشهری کاردرستمان در خیابان آبکوه که بچه ها را مهمان آب میوه و بستنی می کند، حتی اگر والدینشان نتوانند هزینه اش را پرداخت کنند. اجرشان با خدا که دل کودکان را شاد می کند.

یادداشت

این بار از خودم به حرم شما پناه آورده ام!

دوستدارترین ما به ما خودمان باید باشیم. دشمن ترین کس به ما هم در خود ما قد می کشد. هیچ کس به اندازه خود ما نمی تواند ما را بسازد و باز هیچ کس به اندازه خودمان نمی تواند ما را تخریب کند. همین است که گاه نیاز به پناهی بلند و توانمند داریم، نه از دست دشمنان، که از دست خود. همین خودی که همه وجودمان را احاطه می کند. همین خودی که با هر نفس ما را از حقیقت وجودی مان، از زیست بهشتی مان دور و دورتر می کند. خدا درجات استاد صفائی حائری را متعالی فرماید که کلمه به کلمه را بر دفتر می نوشت تا ما را به خودمان هوشیار کند. می گفت، «آنجا که آدم به سنگ تبدیل می شود و به جماد و نبات و حیوان دل می بندد، آنجا که ملاها و یاقوت ها او را جذب می کنند، او در این تبدیل به این آتش رسیده است و باید از این آتش بترسد و از این آتش خودش را بپزد، که کافرهایی چشم پوش ناچار خودشان را می سوزانند و خودشان هیزم سوختشان را به دوش می گیرند، آیت ا... ما را دست می گیرد و از کوچی توجهی چنین به زیارت می آورد که، همین است که تودر زیارت امام علی بن موسی الرضا (ع) می خوانی: اللَّهُمَّ الْيَكْ صَمَدٌ مِّنْ أَرْضِي وَقَطْعُ الْيَلَدِ رَجَاءَ رَحْمَتِكَ، خدای من! من فقط به سوی تواز سرزمینم بریدم. به خاطر رحمت تو شهرها را پشت سر گذاشتم، هجرت هم معنایش همین است، از منطقه ای که هستی در راستای تعالی به منطقه ای دیگر کوچ کنی. البته هجرت زمانی کامل و مهاجر به کمال می رسد که علاوه بر منطقه، از منطق زیستی آن جغرافیا هم هجرت کند، به سان «ویخرجه من الظلمات الی النور»، که در ولایت خدا محقق می شود. اینجاست که با همه وجود می توان خواند، فَلَا تُخَيِّبْنِي وَلَا تُدْنِي يَغْفِرُ قَضَاءِ خَوَاتِمِي. وَارْحَمْ تَقْلِبِي عَلَي قَبْرِ اِنِّ اِخِي رَسُولِكَ، پس تو ناامیدم مکن و بدون درخواست هایم باز مگردان و به این همه رفت و آمد من بر سر خاک فرزند علی و محمد رحم کن، اجابت این دعا در حرم امام رحیم ما را در دایره لطف مدام حضرت رحمان قرار می دهد. در این جغرافیای معنوی است که خطاب به امام می خوانیم «اَتَيْتُكَ يَا مَوْلَايَ زَائِرًا وَاقْدَأْ عَائِدًا يَمَّا جَنَيْتُ عَلَي نَفْسِي وَاسْتَطَيْتُ عَلَي ظَهْرِي...، ای سرپرست من! من به سوی تو آمده ام، هم برای بیدار و هم برای مهمانی و هم برای پناه. این به پناه آمدن و آهوانه سر بر آستان ساییدن نه از صیاد کمان دار بیربونی، بلکه از صیاد کمندانداز درونی است. پناه نه از دشمن و نه از بیگانه، پناه از جنایت خودم که بر خودم روا داشتم و پناه از این هیزم هایی که بر پشتم نگاه داشته ام که من «خَمَالَةُ الْخَطْبِ، خویشم و برای سوختن خودم این ها را به دوش کشیده ام، من از خویش به پناه آمده ام. می خواهم که مرا از این خویشتن که با خویشتن بهشتی ام سر جنگ دارد برهانی، حرم و حریم امامت، امن ترین جایگاهی است که می شود به آن پناه برد. خیلی مردمی که می آیند، یاد رک خطر، به خاطره سازی در حریمی می پردازند که شیطان را بیدان راه نیست، حرمی که بر سر درش نوشته اند «وَمَنْ دَخَلَ كَانْ أَمِيْنَا» از کسی نمی پرسند چرا آمده ای. می گویند خوش آمدی. نمی گویند چه آورده ای. می گویند دامت رابزبر بگیر، هر چه می خواهی بردار. انکار شیخ ابوالحسن خرقانی این را برای اینجا نوشته است که: «هر که در این سرا درآید، نانش هدید و از ایمانش میرسید، چنان کس که به درگاه باری تعالی به جان ارزد، البته به خوان ابوالحسن به نان ارزد، و اینجا هم هر کس بیاید، نخواهد و نه خواسته اجابت می شود. کم نبوده اند آنان که بی پرسش از دین و مذهبشان اینجا جواب گرفته اند. ما هم بی جواب نمی مانیم. پس السلام علیک یا اباالحسن یا علی بن موسی الرضا...

مصلحی که غریب بود

واژه «غریب» برای ما دوستانداران اهل‌بیت^(ع) یادآور دو امام بزرگوار علی‌بن‌موسی‌الرضا^(ع) و امام حسن مجتبی^(ع) است. امام هشتم شیعیان در دیاری دیگر غریب و تنها شهید شدند، اما امام حسن مجتبی^(ع) در موطن خود یعنی مدینه‌النبی تنها بودند و غریبانه‌به شهادت رسیدند، زیرا دشمنان دین و خاندان اهل بیت نبوت سعی کردند که با فشار حداکثری خود اثری از اسلام ناب را به جا نگذارند و مسیر دین را منحرف سازند. هر چند با درایت این امام بزرگوار، بسیاری از نقشه‌های آنان شکست خورد، آن فریب‌خوردگان در نهایت با تزویر و ریا و نیرنگ، ایشان را به شهادت رساندند. شهادتی مظلومانه که

همچون خون‌های سایر شهدای والا مقام اسلام به تقویت میراث پیامبر^(ص) منجر شد، میراثی که حال پس از قرن‌ها به ما رسیده است. آن چیزی که برای ما مسلمانان پیامبرندیده کارا و عبرت‌آموز است، مطالعه تاریخ زندگی بزرگانی دینی است. از جمله مواردی که درباره نحوه برخورد امام حسن مجتبی^(ع) نسبت به افراد فرودست و کم‌برخوردار جامعه نقل شده است، این است که ایشان بسیار دل‌سوز بودند و با خرابه‌نشینان تهی‌دست و اقشار مستضعف و کم‌درآمد همراه می‌شدند و با آن‌ها نشست و برخاست می‌کردند، به مشکلات آن‌ها گوش می‌دادند و درد دل آن‌ها را می‌شنیدند و هر کاری که از دست ایشان برای رفع مشکلات آن‌ها برمی‌آمد، انجام می‌دادند و در این حرکت انسان دوستانه به‌جز خداوند را مدنظر نداشتند. یکی از مواردی که در روایت درباره اهل‌بیت^(ع) ذکر شده، این است که هیچ فقیر و حاجتمندی از در خانه ایشان ناامید برنمی‌گشت و حتی خود ایشان به سراغ فقرا می‌رفتند. امام حسن^(ع) نیز از این قاعده مستثنا نبودند.

آن حضرت در طول عمر پربارشان دویار همه اموال و دارایی خود را در راه خدا صرف کردند و سه‌بار نیز ثروتشان را به دو نیم تقسیم کردند و نصف آن را در راه خدا به فقرا بخشیدند.

این رفتار ایشان در اجتماع برای همه ما که می‌توانیم گرهی از مشکلات اطرافیان خود باز کنیم، آموزنده است. به غیر از رفتار اجتماعی و مردم‌داری ایشان، می‌توان به حدیثی از حضرت اشاره کرد که درباره اخلاق‌های خوب و بد ما که موجب از بین‌رفتن ایمان ما و هر آنچه می‌شود که به‌عنوان کار خوب انجام می‌دهیم، صحبت به میان آورده‌اند. امام حسن^(ع) در این باره می‌فرمایند: «هَلَاکَ الْمَرْءُ فِی ثَلَاثٍ: الْکِبَرُ، وَ الْجُرْئُ، وَ الْحَسَدُ، فَالْکِبَرُ هَلَاکَ الَّذِینَ، وَ بِهَ لَیْنِ الْإِیْلَیسَ، وَ الْجُرْئُ عَذُو النَّفْسِ، وَ بِهَ خُرْجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ. وَ الْحَسَدُ رَائِدُ السُّوءِ، وَ مِثْلُ قَتْلِ قَابِلٍ هَابِلُ، هَلَاکَتْ وَ نَابُودِ دِینَ وَ اِیْمَانِ هَر شَخْصٍ در سه چیز است: تکبر، حرص و حسد. تکبر سبب نابودی دین و ایمان هر شخص است و به وسیله تکبر شیطان با آن همه عبادت، ملعون شد. حرص و طمع، دشمن شخصیت انسان است، همان‌طوری که حضرت آدم^(ع) به‌وسیله آن از بهشت خارج شد. حسد سبب همه خلاف‌ها و زشتی‌هاست و به همان جهت، قاقیل برادر خود هابیل را به قتل رساند. (اعیان‌الشیعه، ج ۱، ص ۵۷۷)» شاید به‌نظرتان بدی‌های کوچک و احساسات منفی در ما که می‌تواند در همه وجود داشته باشد، خیلی آسیب‌زا یا تخریب‌کننده نباشند، چون هم خیلی شایع‌اند و هم ممکن است سر هر موضوع کوچک یا بزرگی در ما، خودشان را نشان بدهند. اما به همین اندازه، شیوع و همگانی‌بودنشان در همه باورها نهی شده‌است. اخلاق‌هایی مانند حسادت کردن، غرور و حرص و زیاده‌خواهی تا این حد می‌توانند بر وجود و نفس انسان اثرگذار باشند که ایمان و یک عمر عبادت خالصانه شما را بر باد بدهند.

عهد شکسته‌شده

خواندن تاریخ همیشه عبرت‌آموز است اما برای ما مسلمانان، جریان تاریخ دینی‌مان گاهی به‌شدت تلخ و دردناک است، به‌خصوص مرور تاریخ سال‌های بعد از رحلت پیامبر اکرم^(ص)، روزهایی که معاویه قصد داشت مثل باقی کارهایی که برای تخریب و انحراف دین انجام می‌داد، مسیر رهبری جامعه اسلامی را هم تغییر بدهد و عهدهایی را که هنگام صلح با امام حسن^(ع) بسته‌بود، بشکند. او این بار می‌خواست پسرش یزید را جانشین خود معرفی کند. حسن بن علی^(ع) صلح را پذیرفته‌بود، با این شروط: «معاویه براساس کتاب خدا و سنت پیامبر عمل کند و برای خود، جانشین تعیین نکند و همه مردم ازجمله شیعیان علی^(ع) در امنیت باشند».

معاویه از امام حسن^(ع) می‌ترسید و بزرگ‌ترین مانع او برای اعلام ولیععهدی پسرش، حسن بن علی^(ع) بود.

حسن بن علی^(ع) لمع غریب را در خانه خودش هم چشید، طعمی به تلخی زهر. جعده، دختر اشعث، همسر امام‌بود. معاویه او را و پدرش را می‌شناخت. می‌دانست با طمع پول و قدرت هرکاری می‌کند، حتی اگر آن کار ریختن خون همسرش باشد. برای جعده پول فرستاد و به او پیغام داد که بعد از کشتن حسن بن علی^(ع)، او را برای پسرش یزید خواستگاری می‌کند. این قولی که به جعده داده شده بود، برای آسان شدن شکستن عهده‌ی بود که با حسن بن علی^(ع) بسته بود.

معاویه خوب بلد بود همه چیز را فدای قدرت خودش کند و عهده‌ای نکته‌را نفهمیده بود، چون طمع دنیا چشمانش را کور کرده بود. معاویه زهر را فرستاده بود، زهری که بی‌شک کار امام را تمام می‌کرد. بار اولی نبود که به امام زهر می‌خوراندند.

حسن بن علی^(ع) جعده را لعن کردند و فرمودند: «به خدا قسم، معاویه تو را فریب داد و به عهد و پیمانش وفا نخواهد کرد. تو همسری بهتر از من به‌دست نخواهی آورد». همان‌شد که امام گفت.

معاویه به ازدواج جعده با یزید، رضایت نداد و گفت که می‌ترسد او یزید را هم مانند حسن^(ع) با زهر بکشد.

امام حسن^(ع) هنگام شهادت به برادرشان حسین^(ع) فرمودند: «ای برادر من! این سومین بار است که مسموم می‌شوم و مانند این بار مسموم نشده‌ام و من امروز می‌میرم، پس هرگاه درگذشتم، مرا با پیامبر خدا^(ص) دفن کن، که هیچ شخصی به نزدیکی او سزاوارتر از من نیست، مگر آنکه از این کار جلوگیری شوی که در آن صورت، نباید به اندازه حجامتی، خون‌ریزی شود».

خواستند به وصیت امام عمل کنند اما بنی‌امیه همه تلاش خود را کرد تا مانع این کار شود. می‌گویند قبل از دفن، هفتاد تیر به تابوت امام زدند تا نگذارند ایشان را کنار پیامبر^(ص) دفن کنند و به هدفشان رسیدند.

برادرشان، حسین^(ع)، وقتی دیدند ممکن است خونی‌بریزد، پیکر پاک امام حسن^(ع) را به‌بقیع بردند و کنار مرق‌د فاطمه بنت‌اسد دفن کردند. خبر شهادت امام مجتبی^(ع) که به معاویه رسید، با اینکه می‌خواست شخصی از نقش او در کشتن امام خبردار نشود، نتوانست شادی خود را پنهان کند. او از شادمانی، تکبیری گفت که اهالی قصرش را متعجب کرد و بعد سجده شکر به جا آورد.

عضو هیئت‌علمی مؤسسه امام‌خمینی^(ع) از جلوه‌های تاریخ‌ساز حیات امام حسن مجتبی^(ع) می‌گوید

تنهاترین سردار اسلام

آمنه مستقیما اگرچه ما امام حسن^(ع) را به‌دلایل مختلف به‌ویژه نداشتن مرق‌د و بارگاه و زائران پرتعداد از میان شیعیان و محبان، مظلوم می‌دانیم، مروری کوتاه بر حیات بابرکت ایشان، جلوه‌هایی بی‌پدیل از اقتدار و اثرگذاری و تاریخ‌سازی حضرت را عیان می‌کند؛ جلوه‌هایی که نمی‌توان و نباید از کنار درس‌هایشان گذشت. از این‌رو در آستانه بیست‌وهشتم ماه صفر، سالروز شهادت حضرت مجتبی^(ع) و در گفت‌وگو با **حجت‌الاسلام والمسلمین جواد سلیمانی‌امیری**، دکتری تاریخ و عضو هیئت‌علمی مؤسسه امام‌خمینی^(ع) و صاحب آثاری همچون «آزمون خواص»، «تاریخ تحلیلی اسلام»، «ابعادی از اقتدار امام حسن^(ع) را بررسی کرده‌ایم که در ادامه با هم مرور می‌کنیم.

سردار باکیاست

امام حسن مجتبی^(ع) پس از رسیدن به حکومت، مردم را به جنگ مجدد با معاویه دعوت کردند و نه‌تنها تمایلی به صلح با دشمنان خدا و اسلام نداشتند، بلکه بر استمرار طریق و سیره پدرشان امیرالمؤمنین^(ع) در صفین و جنگ با معاویه تأکید می‌کردند. اما در مقابل خواسته امام، بیشتر مردم گفتند ما برای جنگ آمادگی نداریم. اینجا بود که امام مجتبی^(ع) تنهاترین سردار شدند؛ چون در عین اینکه خود آمادگی جنگ و رویارویی با دشمن را داشتند، به‌دلیل همراهی نکردن یاران نتوانستند کاری را که در نظرشان بود، انجام دهند. دلیل اینکه ما امام حسن^(ع) را تنهاترین سردار می‌دانیم، آن است که حضرت با وجود همراهی نکردن یاران و مردم در جنگ سخت، دست از جنگ نرم‌نکشیدند و به‌تنهایی در این میدان نقش آفریدند، امام مجتبی^(ع) در یافتند که اگر در آن شرایط، جنگ نظامی کنند، همه شیعیان از بین خواهند رفت و چون تشیع، تفسیر اصیل و ناب از اسلام راستین است، با از بین رفتن شیعیان، تشیع و گفتمان شیعی و فرهنگ اسلام ناب هم از دست می‌رفت و با از بین رفتن اسلام، فلسفه خلقت از بین می‌رفت و پوچ می‌شد؛ چون دین، برنامه سعادت و تکامل انسان را عرضه کرده‌است و تکامل و قرب انسان در گرد دین است، لذا اگر امام حسن^(ع) با معاویه صلح نمی‌کردند، اسلام و دین از بین می‌رفت.

رهاورد نرمش قهرمانانه

امام حسن مجتبی^(ع) با صلح خود، اولاً دین را حفظ و ثانیاً زمینه را برای قیام تاریخ‌ساز عاشورای حسینی فراهم کردند. اگر حضرت همان ابتدا با معاویه می‌جنگیدند، عده‌ای از مردم تصور می‌کردند که اهل بیت^(ع) لجاجت کرده‌اند، چون بنی‌امیه اگر چه در باور و تعهدات دینی ضعیف بودند، به‌رحال مسلمان بودند و مردم می‌گفتند چرا باید با آن‌ها جنگیم و از مسند قدرت، کنارشان برنیزیم؟ عین‌المهیت پوشالی بنی‌امیه برای آن‌ها مشخص نبود، اما با امضای صلح، معاویه که خیالش راحت شده بود، اعلام کرد من برای نماز، روزه و حج و... نیامده‌ام، بلکه حکومت را در دست گرفتم که بر شما فرمانروایی کنم. اینجا بود که مردم به‌تدریج دریافتند معاویه در پی حکمرانی شخصی است نه قدرت اسلام. وی با قطع کردن حق شیعیان از بیت‌المال، روح سب(تفرین) امیرالمؤمنین^(ع) بر منابر و دیگر اقدامات علیه اسلام و تشیع مثل مسموم کردن امام حسن^(ع) و تعیین خلیفه پس از خود و گرفتن بیعت برای یزید شراب‌خوار، باعث شد امت اسلام کم‌کم متوجه ماهیت پوشالی بنی‌امیه شوند و این چنین زمینه برای قیام امام حسین^(ع) فراهم شد. اگر چه حضرت سیدالشهدا^(ع) و یارانشان به‌ظاهر شهید شدند، این قیام باعث شد مردم به فساد دستگاه خلافت و مقابل آن، مظلومیت و حقانیت اهل‌بیت^(ع) پی ببرند.

جلوه‌هایی از اقتدار امام حسن^(ع)

در عالم سیاست، گفته می‌شود فلان دولت قدرت دارد اما اقتدار ندارد یا بالعکس قدرت ندارد اما دارای اقتدار است، قدرتی که اعمال کردنی نباشد، اقتدار است. اقتدار یعنی یک شخصیت، گروه و جریان، دارای ابهت باشد و بر افراد تأثیر بگذارد، هر چند در میدان، تصمیم‌ها و سیاست‌ها بر اثر نظر او اعمال و اجرا نشود. امام حسن^(ع) چنین شخصیتی بودند و در عین اینکه یاری نداشتند که ایشان را در میدان جنگ همراهی کند و در عین اینکه حتی در عرصه جنگ نرم به تنها بودند و یاران ایشان راهم‌راهی نکردند. اقتدار داشتند و سیاست، راهبرد، هدف و رفتارشان حساب‌شده بود، به‌طوری که اگر در آن مقطع حساس تاریخی صلح حسنی انجام نمی‌شد، عاشورایی ثمر می‌ماند و دیگر شاهد پیشرفت شیعه در زمان امام باقر^(ع) و امام صادق^(ع) نبودیم، ولت‌های شیعی همچون آل بویه و صفویه پدید نمی‌آمد و حتی انقلاب اسلامی به پیروزی نمی‌رسید، یعنی آثار و برکات آن سرداری و نرمش در طول تاریخ، استمرار یافته است. اگر آن تشخیص و عمل به‌نگام نبود، معلوم نبود اسلام ناب باقی می‌ماند یا نه، ایشان، سیاست درست را برگزیدند و تأثیر این اقدام در جنبش‌های شیعی و امت اسلام، نشانی از اقتدار امام مجتبی^(ع) است.

سرداری با جنگ نرم

اگر امام حسن^(ع) به جای صلح، دست به قیام می‌زدند و افرادی از امت به شهادت می‌رسیدند، مردم می‌گفتند لجاجت کردید، این هم نتیجه اصرار شما و آن شهادت‌ها تأثیری را که باید، برجای نمی‌گذاشت. اما با زمینه‌سازی امام حسن^(ع)، عاشورای حسینی و شهادت مظلومانه سیدالشهدا^(ع) و اصحابشان و اسارت اهل‌بیت^(ع) ایشان رخ داد و تحولی در عالم پدید آمد و کار به جایی رسید که یزید اظهار پشیمانی کرد و آن قیام و شهادت، تاریخ را متحول کرد و شمار شیعیان افزایش یافت. از این‌رو امام حسن^(ع) در آن بازه تاریخی، «سرداری جنگ نرم، و به تعبیر رهبر معظم انقلاب، «نرمش قهرمانانه، کردند و این سرداری را به‌تنهایی به سرانجام رساندند، در تنهایی ایشان، همین بس که برخی شیعیان برای پذیرش صلح به حضرت اعتراض کردند و فلسفه اقدام امام را درک نکردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین سلیمانی‌امیری:

سیره امام حسن^(ع) نشان می‌دهد که تشیع، مکتب مذهبی کاملاً عقلانی است و مهم می‌کند و مصلحت‌اندیشی در آن جایگاه والایی دارد

دست‌آورد مصلحت‌اندیشی‌های امام مجتبی^(ع)

سیره امام حسن^(ع) نشان می‌دهد که تشیع، مکتب و مذهبی کاملاً عقلانی است و مهم می‌کند و مصلحت‌اندیشی در آن جایگاه والایی دارد، اگر در تاریخ تشیع بنگریم، از جمله صلح حسنی، در می‌یابیم که همیشه شیعه می‌سنجد اگر با دشمن تقابل رود و رو کند، به نفع مکتب و امت است یا نقیبه و مصالحه؟ یعنی براساس شرایط زمان و مکان، عقب‌نشینی تاکتیکی می‌کند. همین رویه، موجب بقای تشیع در طول تاریخ شده است و این سیره را باید امروز هم مدنظر داشته باشیم. اگر چنین راهبردی نبود، تشیع در همان قرن اول اسلام نابود می‌شد.

● اگر رسول خدا^(ص) در صلح حدیبیه در جای خود با بنی‌امیه سازش نمی‌کردند، معلوم نبود به این

سادگی بتوانند مکه را فتح کنند، چون بنا بر بندی در آن صلح، مقرر شد اگر از قبایل دیگر به اسلام گرویدند، فردی حق آزار آن‌ها را ندارد. پیامبر^(ص) با این بند، هژمونی ترسی را که قریش در قبایل ایجاد کرده بود، برطرف کردند و به این ترتیب با افزایش تصاعدی تعداد مسلمانان بین سال‌های ششم تا هشتم هجری، زمینه فتح فکه فراهم شد. در زمان امیرالمؤمنین^(ع) هم اگر ایشان در صفین آتش بس را نمی‌پذیرفتند، باز هم اسلام ضربه می‌خورد و به همین ترتیب اگر امام حسن^(ع) صلح را نمی‌پذیرفتند، فرهنگ شیعی آسیبی جبران‌ناپذیر می‌دید. همین روند ادامه یافت و شیعه با این منطق که مصلحت جایگاه مهمی دارد و در عین اینکه باید به اصول ثابت توجه کرد باید بجا انعطاف‌پذیر بود و در عین آلمان‌گرایی باید واقع‌گرا هم بود، رشد کرد.

● با همین واقع‌گرایی، زمانی امام رضا^(ع) تشخیص دادند که به دربار مأمون بروند و این تدبیر، سبب قدرت گرفتن علویان و شیعیان شد و شیعه قدرت گرفت. پیش‌تر که می‌آیم، می‌بینیم علما برای حفظ شیعه گاه نقیبه می‌کردند، مثل حمله مغول که اگر تشیع ابراز می‌شد، همه شیعیان کشته می‌شدند و از بین می‌رفتند. از این‌رو شیعه اهم و مهم می‌کند و به‌تناسب شرایط و آرمان‌گرایی در عین واقع‌گرایی، تغییر راهبرد می‌دهد و همین موضوع سبب بقای اسلام و تشیع شده است. در انقلاب اسلامی نیز چنین است، زمانی رهبر معظم انقلاب بر ایستادگی محکم و زمانی بر مذاکره با قطع آن تأکید کرده‌اند. تشخیص اینکه کجا باید مقاومت کرد و کجا باید انعطاف به خرج داد، با ولی جامعه است و این درسی است که از سیره امام حسن مجتبی^(ع) دریافت می‌شود.

درباره آیت‌ا...مدنی که امروز چهل و دومین سالروز شهادتش است
مبارزی در محراب

کمال سیستمانی! اهل آذربایجان شرقی بود به سال ۱۲۹۲ خورشیدی، یکی از مردان خدا که در محراب عبادت به شهادت رسید تا تقویم مناسبتی در ۲۰ شهریور ۱۳۶۰ با یک عبارت جاودانه شود: «شهادت آیت‌ا...سیداسدا... مدنی، دومین شهید محراب». او یکی از بزرگانی است که پس از گذراندن دروس مقدماتی، چهار سالی را در جایگاه شاگردی امام خمینی، فقه و اصول آموخت و سپس راهی نجف اشرف شد تا در آنجانبز همنشین کلمات حضراتی چون سیدابوالحسن اصفهانی، سیدعبدالهادی شیرازی، سیدمحسن حکیم و سیدابوالقاسم خویی باشد.

● روزهای مبارزه

برابر اسناد باقی مانده، سال ها پیش از آغاز فعالیت‌های مبارزاتی علیه حکومت وقت، مقابل افکار ضددینی «کسروی»، سینه سپر می کند و راه روشنگری مردم را پیش می گیرد و در ادامه نیز با شهید نواب صفوی همکاری می کند. همچنین برابر اسناد، وی نخستین کسی است که در نجف به امام خمینی می پیوندد و با تعطیل کردن کلاس‌های خود در نجف و تشکیل مجالس سخنرانی، در مسیر افشای ماهیت حکومت وقت گام برمی دارد.

سال ۱۲۵۰ آیت‌ا...مدنی به خواست امام خمینی برای تدریس علوم دینی به خرم‌آباد می رود و بانی ساخت حوزه علمیه در این شهر می شود، ولی چندی بعد به دلیل فعالیت‌های مبارزاتی علیه حکومت وقت، برای سه سال به شهرهای مختلف تبعید می شود که پس از پایان این مدت، راهی قم شده، رحل اقامت در این شهر پهن می کند.

روایت است در روزگاری که کسی جرئت رویارویی با طاغوت را نداشته، «سیداسدا...» یک‌تنه در برابر بیداد ایستادگی می کند و از پای نمی نشیند و همین موضوع، سبب دستگیری چندباره اش به دست ساواک می شود. عوامل رژیم در ادامه، او را به همدان تبعید می کنند تا به خیال خودشان منزوی اش کنند، اما این کید سبب شهرت بیشترش می شود، برای نمونه پس از تبعید به همدان، به روستای «مرادبیک» این شهر می رود و تلاش می کند با روشنگری دینی، مردم را آگاه کند که تبلیغ برای حجاب اسلامی و منع فروش مشروبات الکلی، ازجمله این روشنگری هاست. در خاطرات او آمده است: «من دیدم باید همدان را حرکت بدهم. از یک ده، کار را شروع کردم تا مردم ببینند، بعد گرایش پیدا کنند»، در بهمن ۱۳۵۷ آیت‌ا...مدنی، رهبریک اتفاق بزرگ می شود، اتفاقی که از ریختن خون مردم بی گناه جلوگیری می کند. روایت است که وقتی رژیم خود را در آستانه سقوط می بیند، برای سرکوبی مردم، لشکر زرهی ارتش را از کرمانشاه به سمت تهران حرکت می دهد تا در روز ۲۲ بهمن، مردم را به خاک و خون بکشد، ارتشی که کسی جرئت ایستادگی در برابر آن را نداشت.

آیت‌ا...مدنی با شنیدن خبر، فرمان تجمع پیش روی تانک ها را می دهد و از مردم می خواهد که در مسیر عبور آن ها قرار بگیرند و با تشکیل دیواره انسانی، مانع حرکتشان شوند. می گویند پس از این درخواست، مردم در جاده کرمانشاه-همدان روی زمین دراز می کشند و به تانک ها اجازه عبور نمی دهند. پس از این، دومین شهید محراب با صدایی رسا، فرمانده یگان و کادر ارتش را نصیحت می کند که دست از کشتار مردم بردارند. کلام وی مؤثر می افتد و ارتشی که می رفت تا همه چیز را به نفع رژیم تمام کند، بدون درگیری سلاح زمین می گذارد و تسلیم می شود.

● در محراب شهادت

یکی از اعضای تیم حفاظتی آیت‌ا...مدنی، چند سال پیش در مصاحبه‌ای، روز ترور و شهادت او را این طور روایت کرده است: «روز شهادت با ایشان بودم. خاطرم هست که بینمان گفت‌وگویی شکل گرفت و من در آن به موضوع نفاق اشاره کردم؛ زیرا چند وقت قبل ترش، محراب را در میدان راه‌آهن تبریز که نماز جمعه در آنجا برگزار می شد، آتش زده بودند و مردم برای اقامه نماز خیلی به زحمت افتاده بودند؛ چون مثل حالانیود که اتوبوس در همه جای شهر آماده باشد و مردم را جمع کند و به نماز جمعه ببرد. مردم از تمام نقاط شهر، پیاده یا با وسایل شخصی خودشان، بلند می شدند و به راه‌آهن که در چهارده پانزده کیلومتری شهر بود، می رفتند. خیلی زحمت داشت، چون این طور بود. آن روز به ایشان گفتم محل برگزاری نماز را به خیابان جمهوری اسلامی، سه راهی شریعتی و راسته کوچه آورده اند و باید به آنجا برویم و ایشان پذیرفتند. هنگام اقامه نماز، من همراه باقی اعضای تیم محافظ در صف دوم، پشت سر آقا بودیم. بین الصلااتین بود، حاج آقا بلند شدند که نماز را آغاز کنند. اگر اشتباه نکنم، رکعت دوم بود. همه نشسته بودیم. دیدیم فردی که در صف های عقب نشسته بود، آمد صف اول، نیم خیز نشست. من این صحنه را ندیدم، ولی دوستان دیده بودند، البته دیدیم که یک نفر از جا بلند شد و با سرعت به طرف آقا رفت و محکم ایشان را بغل گرفت. همه از جا بلند شدیم و به طرف آن ها دویدیم. مسئول حفاظت آقا بی سیم های قدیمی را که سنگین هم بود، چندبار توی سر فرد انتحارکننده زد. ولی او آقا را رها نکرد و بلافاصله و پشت سر هم، صدای سه انفجار آمد و بعد، آقا و آن مرد منافق روی زمین افتادند.

اول این انفجارها، روی آقا صورت گرفت و ما دیدیم که تکه های عبا، قبا و گوشت بدنشان روی سر ما بارید. یکی از دوستان آن لحظه یک تکه از بدن آقا را برداشت و همان لحظه از حال رفت که بعد هفمیدیم سکنه کرده و به کما رفته است. خاطرم هست پزشکان به سختی توانستند دست او را باز کنند و آن تکه از بدن آقا را برای دفن به بقیه تکه پاره های بدن ایشان ملحق کنند».

شهریار

۲۳شنبه
۲۰ شهریور ۱۴۰۲
شماره ۲۰۳۳

۱۵

تاریخ و هویت

عکس جواد کوشا اشوراز

چهارسوی نوغان و حتی تخت امام رضا^(ع) نوغان نیز در این نقشه نیست و این یعنی که او در این نقشه محل بناهای مهم شهر و آثار مهم فرهنگی و اجتماعی مهم آن را ثبت نکرده است. اما از این موضوع که بگذریم، باید بگوییم مهم ترین بنای کوچه پنجه تا اواسط دوران ناصری، یعنی هنگام ترسیم نقشه دالمج، «تکیه میرزاجانی» بوده است که در محل تقاطع این کوچه و کوچه حوض نو، یعنی درست در مکان کنونی حسینیه قماش فروش های مشهد، قرار داشته است. همچنین کوچه پنجه در آن زمان، دارای یک فرعی بن بست بوده و از طریق کوچه های حوض نو، چهارباغ و شوکت الدوله به سایر نقاط شهری راه پیدا می کرده است. ساخت خانه موسوم به کوزه کنانی، روبه روی تکیه میرزاجانی، را نیز باید مهم ترین تغییر ساختاری این کوچه در سال های پایانی حکومت قاجارها بر ایران دانست.

خانه تاریخی کوزه کنانی

دیگر تغییر مهم کوچه پنجه در این بازه زمانی، جابه جایی سنگ پنجه بوده است که اوایل سال ۷۹ودر جریان تعریض کوچه رقم می خورد. در این ماجرا، سنگ پنجه در مکانی عقب تر از محل اولیه خود، نصب می شود، همچنین در این دوره جهت کوچه از جنوبی شمالی به غربی شرقی، اندکی بازتر می شود. سرانجام نیز در همین روزگار، بخشی از حیاط خانه اولیه کوزه کنانی که وسعتی بسیار بیشتر از حالا داشته، تخریب و به جای آن با نظارت مرحوم آیت ا... سیدجلال الدین حسینی، «سجادهیه کوتی‌های مشهد»، ساخته می شود که اکنون در مجاورت خانه کوزه کنانی قرار دارد.

درباره «کوچه پنجه» که به روایتی امام رضا^(ع) در آن قدم زده است

کوچه‌ای یادگار

پنجه خورشید

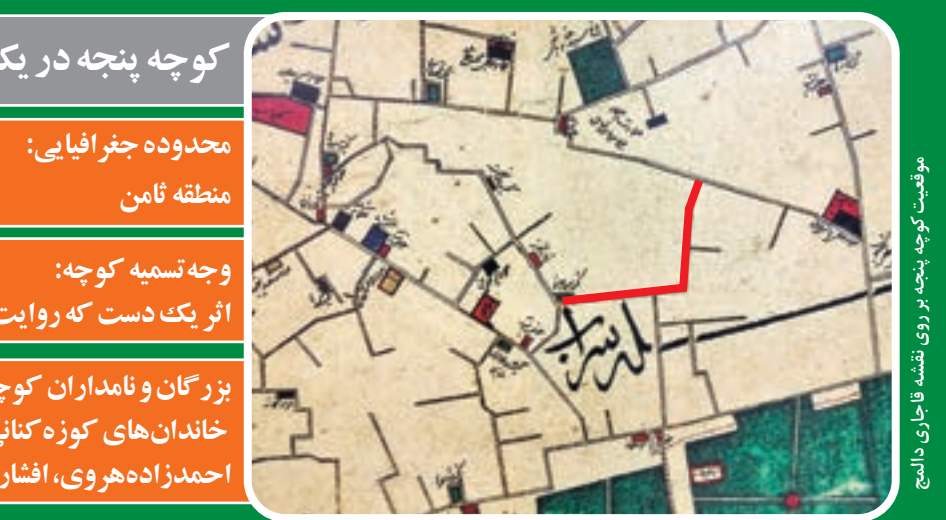
رضا سلیمان نوری| سخن از مشهد و امام رضا^(ع) که می شود، نخستین تصویری که توی ذهن می نشیند، گنبد و گلدسته طلا و حریم حرم مطهر رضوی است که مرقد مطهر امام ثامن^(ع) را چون نگینی دربر گرفته است. اما در مشهد، جز حریم حرم و نگین زیبایی وسط آن، مکان های دیگری هم هستند که عطر حضور حضرت رضا^(ع) را دارند؛ این مکان ها اگرچه انگشت شمار هستند و وسعتشان اندک، هر کدام جایگاه ویژه ای در منظومه فکری و مذهبی مشهدی های قدیم دارند. یکی از این مکان ها که در محدوده محله قدیم چهارباغ، درست در تقاطع دو کوچه قرار گرفته است، در برگیرنده اثر انگشت هایی است که در روایت ها، جای دست مبارک حضرت است و به همین دلیل این راسته را به «کوچه پنجه، معروف کرده است. در سطرهای بعدی روزگار از سر گذشته این کوچه را با هم مرور می کنیم.

کوچه پنجه، پیش از سده معاصر

نصب سنگی که ردی مشابه پنجه دست انسان روی آن قابل رویت است، در بخشی از کوچه پنجه محله چهارباغ، نشان از قدمت عبور انسان از این محدوده دارد. منتسب بودن این اثر پنجه دست انسان به حضرت ثامن^(ع)، بازگوکننده قدمت تاریخی این محدوده مشهد است، قدمتی که دست کم از دوران صفوی به این سو، روایت مکتوب دارد و بارها به وجود سنگ پنجه امام رضا^(ع) در دیوار «کوچه پنجه» محله چهارباغ مشهد در متون مختلف، اشاره شده است. این اشارات فقط در متون مکتوب است و هرچند فردی چون اعتمادالسلطنه نیز در مطلع الشمس به وجود این سنگ منتسب اشاره کرده است، در هیچ کدام از نقشه های دوره قاجار ردی از آن نیست. مشخص نشدن این اثر در نقشه هایی چون «خانیکوف» و «مگ گرگور» که نظامی هستند، کاملاً پذیرفتنی است، اما ثبت نشدن مکان این سنگ در نقشه دالمج، سؤال برانگیز است، البته این پرسش با اندکی تأمل در گذشته مشهد و مکان های ثبت شده روی این نقشه، پاسخ داده می شود؛ زیرا در این نقشه فقط به بناهای مهم شهر پرداخته شده است و به طور مثال اثری از سنگ معروف به محک

کوچه پنجه در سال های نخست سده چهاردهم

کوچه پنجه در سال های نخست سده چهاردهم، نسبت به سال های پایانی سده قبلش، تغییر چندان بزرگی به خود نمی بیند و تنها در این دوره (سده چهاردهم خورشیدی)، ساخت حمام ماه در محل تقاطع این کوچه و کوچه شوکت الدوله، باعث رونق بخش انتهایی کوچه می شود. همچنین تکیه میرزاجانی را -که پس از دوران مشروطه کمتر به آن توجه شده بود- پارچه فروشان مشهد به طور موقت احیا می کنند. ایجاد خیابان های خاکی آن زمان و آیت‌ا...خزعلی کنونی و خسروی نو آن زمان و اندرزگوی کنونی در دهه های بعد، باعث تغییرات ساختاری مهمی در این کوچه می شود و در دوره ای از زمان، بخش درخورتوجهی از توانمندان اقتصادی مشهد در این کوچه مستقر می شوند. تبدیل خانه کوزه کنانی به محل کنسولگری آمریکا در مشهد، از دیگر دلایل توجه اقشار تحصیل کرده شهر به این کوچه و اقامت در آن است. ناگفته نماند که در سال های اشغال مشهد توسط قوای ارتش سرخ شوروی سابق، در نیمه نخست دهه ۲۰ قرن چهاردهم، بخش انتهایی کوچه یعنی محل تقاطع کوچه پنجه با کوچه شوکت الدوله که هنوز تا حد زیادی حالت خانه باغی داشت، به محل اسکان تعداد چشمگیری از مهاجران جنگ جهانی دوم تبدیل شده بود. بخشی از این مهاجران پس از خروج نیروهای متفقین از مشهد، نیز در آن محدوده ساکن بودند و به دلیل تنید نداشتن دینی آن ها، قدیمی های چهارباغ از رفت وامد فرزندان خود به آن محدوده جلوگیری می کردند.

موقعیت کوچه پنجه بر روی نقشه قاجاری دالمج

کوچه پنجه در یک نگاه

محدوده جغرافیایی:

منطقه ثامن

وجه تسمیه کوچه:

اثر یک دست که روایت ها آن را منسوب به دست مبارک حضرت رضا(ع) می دانند.

بزرگان و نامداران کوچه:

خاندان های کوزه کنانی، شیخ عباسعلی محقق واعظ خراسانی، سوهانگر، نیک طبع،

احمدزاده هروی، افشار گلابگیر، فارسیان، مقیم آستان قدس و عنبر سوز.

وضعیت کنونی کوچه پنجه

کوچه پنجه از معدود گذرهای اطراف حرم مطهر امام هشتم^(ع) است که باتوجه به تغییرات رخ داده بسیار در بافت اطراف حرم رضوی، نه تنها کوتاه و کوچک نشد، بلکه با پیوستن بخش انتهایی کوچه حاج محمود هراتی به آن، بزرگ تر نیز شد. این بخش اکنون فرعی شماره ۴ کوچه پنجه شناخته می شود. محور شرقی کوچه اکنون به ترتیب میزبان مسجد و حسینیه کاشمیری های مقیم مشهد یا وکیلی، مدرسه علمیه بازسازی شده موسی بن جعفر^(ع)، بخش انتهایی مجموعه فرهنگی قائم در کوچه میرعلم خان و بالاخره خانه تاریخی درحال بازسازی سوهانگر که متعلق به دوره پهلوی اول است. در بخش جنوبی کوچه هم بنای جدید مدرسه سلیمانیه، حسینیه و زائرسرای حضرت ثامن الحجج^(ع) و موقوفه آیت‌ا... حاج سیدجلیل الدین حسینی قامت افراشته اند و سرانجام در تقاطع مشترک این کوچه و کوچه حوض نو یا شهیدیکانه، حسینیه قماش کنونی و میرزاجانی سابق قرار دارد. در نقشه های اینترنتی کنونی، کوچه ای باریک بین بنای جدید مدرسه سلیمانیه و زائرسرای حضرت ثامن الحجج^(ع) دیده می شود که دراصل مسیر دسترسی اختصاصی دو سوی مدرسه است.

اما مسیر غربی کوچه پنجه با حمام ماه شروع می شود و پس از آن تا نخستین فرعی، شش پلاک مسکونی به چشم می آید. در کوچه پنجه ۲ یا شهید عدنان نجفی، سه پلاک مسکونی و دو مجتمع اقامتی و البته دو پلاک تخریب شده (یکی در ابتدا و دیگری در انتهای کوچه) قرار دارد. پلاک تخریبی انتهای کوچه که خانه ای قاجاری بود، تا اواسط دهه ۹۰ با کاربری حسینیه رسول اکرم^(ص) تهرانی ها فعالیت می کرد. سنگ پنجه بر دیوار و دارالامان الحسین^(ع) که نوعی زائرسرای خانوادگی است، هم از شاخصه های بخش شمالی کوچه است.

برجسته ترین خاندانی که روزگاری ساکن این کوچه بوده اند، کوزه کنانی ها هستند. کوزه کنانی بزرگ، گویا از فعالان مشروطه و همراهان ستارخان و باقرخان در تبریز بوده است که با آنان راهی تهران می شود و پس از تغییر وضعیت این شهر، به مشهد مهاجرت می کند. او تاجری سرشناس محسوب می شده است و بعدها نیز پسرش راه او را ادامه می دهد، آن چنان که در تجارت، شانه، به شانه برادران ملک التجار خراسانی (مالکان سابق باغ ملک آباد) می زده است.

دیگر خانواده مشهور کوچه پنجه، برخلاف خانواده نخست که اهل سیاست و اقتصاد بودند، خانواده ای اهل دانش به شمار می رفتند. پدر خانواده، شیخ عباسعلی محقق واعظ خراسانی، نام داشته که یکی از سخنرانان آخرین شب تحصن مردم مشهد در مسجد گوهرشاد در تیرماه ۱۳۱۴ بوده است؛ تحصنی که به قیام مسجد گوهرشاد ختم می شود و اسباب دستگیری و زندانی شدنش در باغ قصر را فراهم می کند.

پسر خانواده اما از پدرش معروف تر است؛ استاد دکتر مهدی محقق، از برجسته ترین استادان علوم انسانی به ویژه ادبیات فارسی و ادبیات عرب معاصر که تا چندی پیش نیز ریاست انجمن مفاخر ایران را برعهده داشت. دکتر محقق، همچنین شناخته شده ترین ایرانی در محافل دانشگاهی عربی است و تسلط خاصش بر آثار عطار زبانزد است. خاندان «سوهانگر» و خاندان «نیک طبع» (هنوز نام بزرگ آنان بر در خانه قدیمی شان منقوش است) را باید از دیگر خاندان های سرشناس ساکن پنجه در سده اخیر دانست، البته باتوجه به افزوده شدن بخش کوچک باقی مانده از کوچه حاج محمود هراتی به این کوچه (پنجه ۴)، می توان از احمدزاده هروی، افشار گلابگیر، فارسیان، مقیم آستان قدس و عنبرسوز، به عنوان دیگر خاندان های مشهور مشهدی ای نام برد که برای دوره ای در کوچه پنجه ساکن بودند.

